

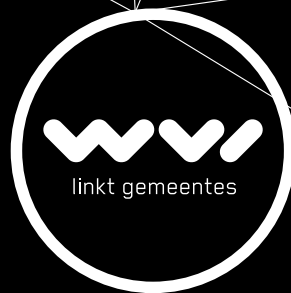
west • vlaanderen werkt

de polsslag van de West-Vlaamse economie

Safety First: de veiligheidseconomie

- INNOS vzw: uniek kenniscentrum rond integrale veiligheid
- Veiligheid als groeimarkt voor innovatieve bedrijven
- Politie en brandweer genereren jobs in West-Vlaanderen
- Betafence en Sioen: wereldspelers in veiligheidstoepassingen
- West-Vlaamse conjunctuur klaart mooi op

WVI

PUBLIEK ONTWIKKELAAR EN BEHEERDER VAN BEDRIJVENTERREINEN

- ambachtelijke zones en lokale bedrijventerreinen
- regionale bedrijventerreinen
- bedrijfsverzamelgebouwen
- reconversie industriële panden
- gemengde stadsontwikkelingsprojecten

- specifieke zones zoals:
 - luchthavengebonden bedrijvenzone
 - watergebonden bedrijvenzone
 - transport en distributie
 - detailhandelzone
 - kantorenzone
 - dienstenzone

Meer info | 050 36 71 71 | info@wvi.be

west · vlaanderen werkt

2.2015 - n° 251 - 57ste jaargang

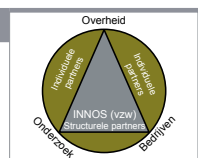
Safety First - de veiligheidseconomie

Ten Geleide
West-Vlaanderen groeit (veilig)... tot in de Noordzee 3

Safety first: wat betekent 'veiligheid'? 5

Innovation Center for Security (vzw INNOS) 7
(Inter)nationaal referentiepunt

Veiligheid: uitdaging en groeimarkt voor innovatieve (textiel)bedrijven 9

De visie van Centexbel

Interview met Wim Deblauwe, vice-president North Europe bij Betafence 11

Interview met Michèle Sioen, CEO van Sioen Industries nv 13

West-Vlaamse politiediensten zijn belangrijke tewerkstellingsfactor 16

Waar snelt de brandweer in 2015 naartoe? 18

De rol van het provinciebestuur in het West-Vlaamse veiligheidsbeleid en de veiligheidseconomie 21

De rol van de gouverneur op vlak van veiligheid 22

Wat slepen we uit de brand? Veiligheidsopleidingen in West-Vlaanderen 24

Unieke West-Vlaamse opleiding 'Bachelor Maatschappelijke Veiligheid' zit in de lift 28

Spectrum: 30
WVI: Een bedrijfsverzamelgebouw voor iedere gemeente?
Duco expandeert met nieuw magazijn en extra jobs,
Slabinck nv opent productiefiliaal in Macedonië

Conjunctuurnota POM 33
West-Vlaamse conjunctuur klaart mooi op

In de bib 35

Colofon 36

Scan hier voor de tabletversie

Windows

iPad

Android

ondernemen in
west-vlaanderen

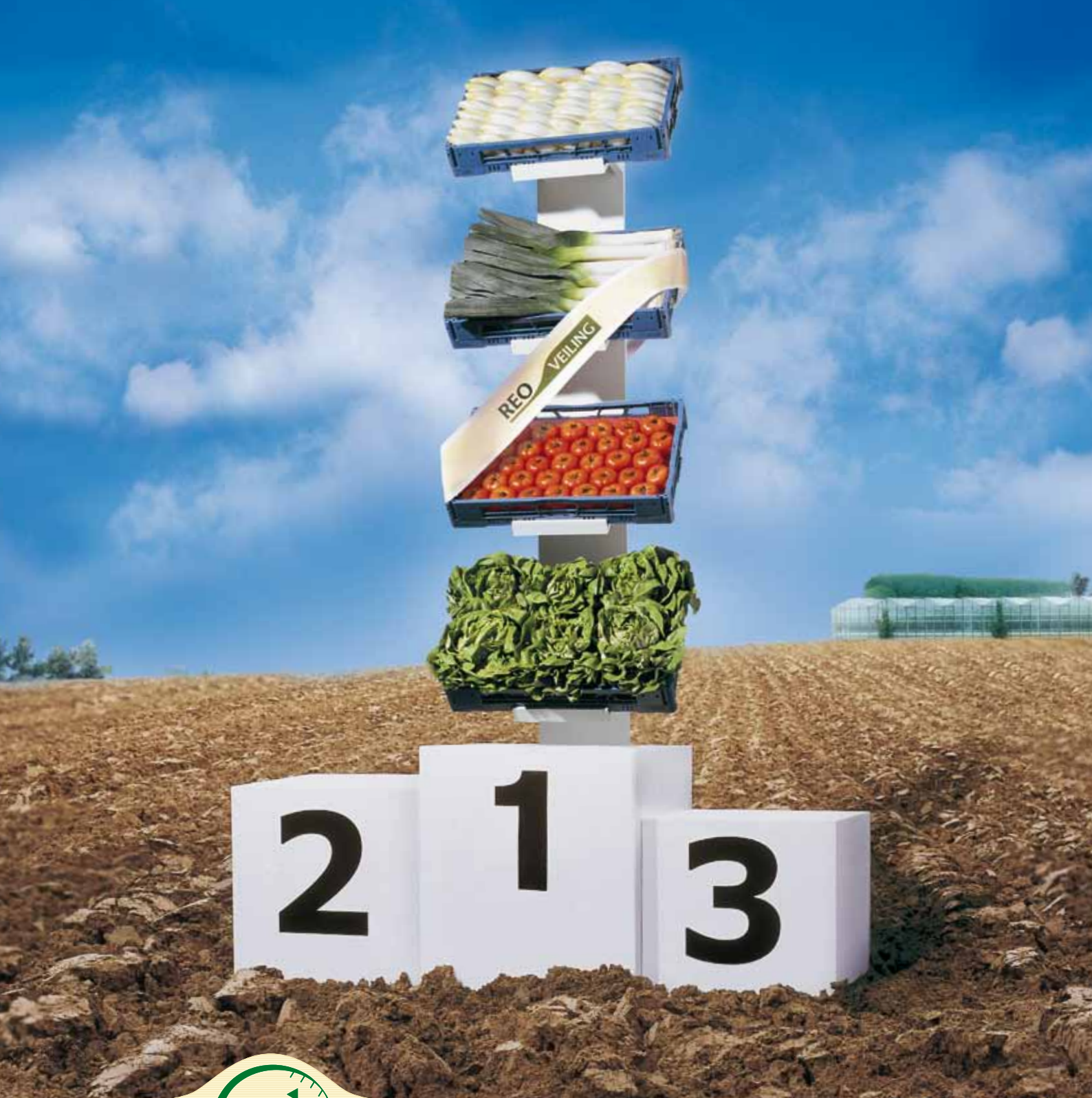
west · vlaanderen werkt
3.2015

Het volgende nummer verschijnt op **8 oktober 2015**
De cyclus van de Noordzeegarnaal

Partners West-Vlaanderen Werkt 2015

GELUKKIG NIET DE GROOTSTE

www.reo.be

REO | Oostnieuwkerksesteenweg 101

B-8800 Roeselare

Tel. 051 23 12 11 | Fax 051 23 12 89

info@reo.be

Proef al onze smaken

600 ton verse en gezonde groenten en fruit. Dat is de dagelijkse aanvoer op de REO Veiling Roeselare, een grote Belgische telerscoöperatie. De REO Veiling verhandelt meer dan 60 verschillende groente- en fruitsoorten die met passie en vakkennis geteeld worden door bijna 3.000 ledenvennoten. Deze producten met een onberispelijke kwaliteit vinden in optimale omstandigheden hun weg naar de consument. Transparante voedselveiligheid, smaakvolle versheid en duurzame ontwikkelingen komen daarbij op de eerste plaats.

West-Vlaanderen groeit (veilig)... tot in de Noordzee

Waar staat West-Vlaanderen in 2030? Hoe ziet ons economisch landschap er binnen 15 jaar uit?

In opdracht van het provinciebestuur en van de **POM West-Vlaanderen** ontvouwde denktank **Econopolis** onder leiding van Geert Noels en met de expertise van **wes research & strategy**, een ambitieus toekomstplan voor de kustprovincie. Een sterkte-zwakteanalyse leidde tot een blauwdruk geënt op vijf werven voor de toekomst. Blikvangers zijn de opzet van een nieuwe tweejaarlijkse interactieve technologiebeurs naar analogie met Flanders Technology en de combinatie van noodzakelijke kustverdedigingsprojecten met de creatie van innovatieve zeewaartse projecten rond economisch rendabele energieproductie. Hierbij ziet Econopolis ook plaats voor een nieuwe luchthaven, gewonnen op zee. Waarmee West-Vlaanderen volgens de woorden van POM-voorzitter Jean de Bethune ook letterlijk (ruimtelijk) zou aangroeien...

De versnelde vergrijzing van onze provincie, die vaak wordt gezien als een bedreiging, buigt de **Toekomstvisie West-Vlaamse Economie 2030** om tot een positieve uitdaging met de creatie van een 'Gold Coast': een innovatief dienstenaanbod met focus op zorg, ontspanning en hoogwaardige huisvesting in de kuststreek.

West-Vlaanderen Werkt komt uiteraard nog terug op dit prikkelende en inspirerende toekomstproject.

De lancering van deze nieuwe bakens voor onze economische ontwikkeling gebeurt op een moment dat de conjunctuur duidelijke signalen van heropstanding en optimisme geeft.

De werkloosheid daalt voor het eerst in 3 jaar, de omzetcijfers en het exportvolume nemen globaal toe en nogal wat investeringen worden door de ondernemingen uit de wachtkamer gehaald. Markante wapenfeiten in deze context: **Belle et Moi**, gespecialiseerd in spa's en jacuzzi's, verhuist een deel van zijn productie van Canada naar Waregem, en **Hincha nv** uit Roeselare sluit zijn productie van industriële scharnieren in China om die terug te brengen naar West-Vlaanderen. Het Scandinavische concern Sapa sloot recent twee productiecentra in Duitsland en in Engeland en verplaatst deze activiteit naar zijn West-Vlaamse dochter **Sapa Precision Tubing (ex-Remy Claeys Aluminium)** in Lichtervelde, producent van aluminium gelaste buizen, waar de tewerkstelling opveert van 200 naar 220 medewerkers.

Dit soort opbeurende manoeuvres wordt mogelijk doordat de factoren 'technologie' en 'innovatie' vaak meer doorwegen in de bedrijfsvoering dan het element 'arbeidskost'.

Dat fenomeen wil het economisch beleid van de Provincie via de POM West-Vlaanderen versterken met de aanmoediging van speerpuntindustrieën, zoals de **Fabriek van de Toekomst Nieuwe Materialen** en ook via **TUA West** door het verhogen van de onderzoekscapaciteit in het hoger onderwijs.

Nogal wat performante actoren uit deze cluster zijn actief in innovatieve toepassingen rond veiligheid. In ons themanummer zetten we dit segment in de kijker. **Veiligheid** is bij uitstek een thema dat de publieke sector, de ondernemingen en de kenniscentra met elkaar linkt. De overheid fungeert in dit werkveld als regisseur (via regelgeving) en als actor (via politie-, brandweer- en ambulancediensten). Nichebedrijven pikken hierop in met een divers aanbod aan producten en diensten.

Minder bekend is het fenomeen dat een aantal clusters van gespecialiseerde West-Vlaamse bedrijven een dominante (binnenlandse of ook internationale) marktpositie verwierf in bepaalde deelsegmenten van de veiligheidsmarkt. **Betafence** met thuisbasis in Zwevegem claimt zelfs de titel van wereldmarktleider in gesofisticeerde uitrusting voor outdoor beveiliging. Maar ook de West-Vlaamse collega's **Segaf-Kopal** uit Kortemark en **Noyez-Fencis** uit Zonnebeke verwierven een sterke positie op de Beneluxmarkt met hun aanbod aan omheiningen, afrasteringen en poorten.

Sioen Industries uit Ardooie (wereldbedrijf met nog steeds een belangrijke productiepoet in België) en **Seyntex** (familie Seynaeve) uit Tielt zijn de toonaangevende spelers in de niche van beschermkledij (via gecoat textiel) in ons land en ver daarbuiten. In die hoedanigheid opereren zij onder meer als 'hofleveranciers' van politie- en brandweerdiensten.

Kenniscentra zoals **Centexbel-VKC**, **Sirris** en het nog jonge **INNOS vzw** zorgen samen met de POM voor kruisbestuivingen en scherpen de knowhow aan, die de stimulerende factor is voor een verdere ontplooiing van onze veiligheidsindustrie.

Jan-Bart Van In
hoofredacteur

ONDERNEMEN IN FRANKRIJK!?

Ondernemen in Frankrijk is niet hetzelfde als in België.
Hoe begint u eraan? BKCP Bank helpt u van start.

BKCP Bank heeft als filiaal van het Franse Crédit Mutuel Nord Europe – de 4e grootste bankgroep in Frankrijk – een **gespecialiseerde cel in Kortrijk** die alle grensoverschrijdende vragen behandelt.

MEER INFO

Contacteer
Peter Van denabeele via
peter.vandenabeele@bkcp.be
of op 0473/94.73.39

BKCP Bank maakt
liever haar klanten
groot dan
zichzelf.

Deze “**Desk Franco-Belge**” helpt u in het Nederlands en Frans. Met **20 jaar ervaring** in beide landen kunnen we, in functie van uw behoeften, u strategisch en praktisch bijstaan. Of het nu gaat om het openen van rekeningen, betalingsverkeer, kredieten, aanvraag van subsidies, fiscaliteit, legale vragen of andere producten en diensten,

BKCP Bank is er voor u !

GELUKKIG NIET DE GROOTSTE

Onderscheid tussen sociale en fysieke onveiligheid

Safety first: wat betekent 'veiligheid'

Dr. Arne Dormaels • Senior Onderzoeker, Innovatie Centrum voor Veiligheid (vzw INNOS)

Prof. Dr. Marleen Easton • Voorzitter Raad van Bestuur, Innovatie Centrum voor Veiligheid (vzw INNOS)

De maatschappelijke opvatting over veiligheid is de jongste dertig jaar heel sterk geëvolueerd. Vandaag maken we ondermeer een onderscheid tussen 'sociale' en 'fysieke onveiligheid'. De inbreng van private actoren in het veiligheidsdomein wordt steeds belangrijker.

Arne Dormaels

Marleen Easton

De invulling van het begrip 'veiligheid' is door de tijd heen veranderd. Tot de jaren tachtig werd (on)veiligheid hoofdzakelijk gezien in relatie tot de afwezigheid van criminaliteit. Veiligheidsbeleid beperkte zich in die zin tot het voorkomen van gedragingen uit de strafwet.

Opeenvolgende incidenten in de jaren tachtig hadden een belangrijke invloed op het veiligheidsbeleid. Denk maar aan de terreuraanslagen van de *Cellules Communistes Combattantes* (CCC), de Bende van Nijvel en het Heizeldrama. Aanvankelijk bleef de impact eerder beperkt: van een voorzichtige poging om de voormalige gemeentepolitie te moderniseren tot de demilitarisering van de voormalige Rijkswacht. Uiteindelijk vormde de ontsnapping van Dutroux op 23 april 1998 de katalysator van een van de meest ingrijpende hervormingen in de recente Belgische geschiedenis. De voormalige gemeentepolitie, Rijkswacht en gerechtelijke politie werden in 1998 hervormd tot één geïntegreerde politiedienst voor België. Onder invloed van de filosofie van een gemeenschaps-gerichte politiezorg werd in belangrijke mate geïnvesteerd in partnerschappen met allerhande actoren die betrokken zijn bij het veiligheidsbeleid. De politie wordt vanuit deze optiek niet langer als enige verantwoordelijk gesteld voor de handhaving van de veiligheid. Achteraf gezien was dit een voorbode voor een 'integraal en geïntegreerd veiligheidsbeleid', waarover straks meer.

Een andere orde van gebeurtenissen droeg ertoe bij dat veiligheid niet langer wordt gelijkgesteld met de afwezigheid

van criminaliteit. In het midden van de jaren '90 werd België opgeschrikt door de BSE-crisis (ook wel gekkekoeienziekte genoemd) en in de lente van 1999 werd België geconfronteerd met de dioxinecrisis. Doordat de giftige stof dioxine in de voedselketen was geraakt werden vlees en zuivelproducten uit de winkelrekken genomen en viel de Belgische voedingsindustrie stil. Lege winkelrekken deden terugdenken aan beelden van het vroegere Oostblok. De totale schade voor de Belgische economie werd op meer dan 400 miljoen euro geschat. Dergelijke incidenten tonen duidelijk aan dat het veiligheidsgevoel van de burger in relatie staat tot veel ruimere maatschappelijke problemen dan enkel criminaliteit: gezondheidszorg, ouderenzorg, tewerkstelling, huisvesting, enz. Deze brede invulling van het concept veiligheid brengt met zich mee dat het veiligheidsbeleid een verantwoordelijkheid is van verschillende beleidsdomeinen zoals justitie, binnenlandse zaken, mobiliteit, consumentenzaken of volksgezondheid. Een integrale aanpak in het veiligheidsbeleid dringt zich met andere woorden op. In wat volgt worden de begrippen integraal en geïntegreerd veiligheidsbeleid toegelicht.

Een integraal en geïntegreerd veiligheidsbeleid

Om een antwoord te bieden op de veranderende maatschappelijke invulling van veiligheid introduceerde de voormalige regering Verhofstadt in 2004 het concept van een 'integraal en geïntegreerd veiligheidsbeleid'. De **Kadernota Integrale Veiligheid** definieert veiligheid als een 'allesomvattende benadering

van criminaliteit en maatschappelijke veiligheid in een zo breed mogelijke context en rekening houdende met alle factoren die de veiligheid kunnen bedreigen of bevorderen' (Kadernota Integrale Veiligheid, 2004). 'Integraal' en 'geïntegreerd' zijn twee verschillende begrippen. Ze worden vaak verward en regelmatig verkeerdelijk als synoniem gebruikt.

In 1996 introduceerden de criminologen Hebberecht en Cazaux (1996) vanuit een brede maatschappelijke interpretatie van veiligheid het concept 'integrale veiligheid'. Zij schoven volgende definitie naar voor: 'Onveiligheid is (een kans op) een ongewenste verstoring van de situatie binnen (een deel van) een sociaal systeem, dat als bedreigend wordt ervaren en/of gepaard gaat met personele of materiële schade'. Dit was het startsein om veiligheid in een ruimer perspectief te plaatsen en de enge strafrechtelijke invulling van het concept veiligheid te overstijgen. Voortaan zouden ook andere verstoringen zoals **overlast of voedselveiligheid** voorwerp uitmaken van het veiligheidsdebat.

Sociale en fysieke onveiligheid

Belangrijk is dat hierbij onderscheid wordt gemaakt tussen 'security' en 'safety', of vrij vertaald naar het Nederlands: onderscheid tussen **sociale en fysieke onveiligheid** (De Pauw e.a., 2012). Een belangrijk onderscheid tussen security en safety ligt in de oorsprong van incidenten: safety kent een accidenteel ontstaan, terwijl security het gevolg is van intentioneel handelen (een daad).

Onder **security (sociale onveiligheid)** verstaan we alle vormen van onveiligheid

van menselijke oorsprong, ongeacht de intentie van de veroorzaker of de graad van schade of leed. Voorbeelden van sociale onveiligheid zijn: inbraken, seksuele agressie, geweld ...

Onder **safety (fysieke onveiligheid)** vallen dan de vormen van onveiligheid van niet-menselijke oorsprong, zoals plagen, epidemieën of (natuur)rampen. Maar ook de bescherming van de werkomgeving (**veiligheid op het werk**) valt binnen het begrip safety.

Het onderscheid tussen safety en security is belangrijk als het op **preventie** aankomt. In het bijzonder gaat een safetybeleid van bedrijven op zoek naar potentiële risico's en analyseert het risicobronnen naar de kans op en impact van incidenten. Risicoanalyses zijn het startpunt van een preventiebeleid dat incidenten moet voorkomen en bedrijven input bezorgt met het oog op een meer efficiënt beheer van incidenten. Het moet menselijk leed voorkomen en economisch verlies tot een minimum beperken. Het is meteen duidelijk dat een dusdanig brede invulling van veiligheid het samenspel van verschillende partners noodzaakt: integrale beleidsvoering.

Het begrip 'geïntegreerd veiligheidsbeleid' houdt in dat veiligheidsvraagstukken in een 'keten' worden geplaatst. Heel concreet betekent dit dat zowel op preventie, repressie als nazorg wordt ingezet. Preventie heeft als doel onveilige situaties te voorkomen of de gevolgen te beperken. Repressie verwijst naar de bestrijding van criminaliteit of het beheren van noodsituaties. Nazorg draagt bij tot een zo snel mogelijke terugkeer naar een normale situatie. Een geïntegreerde aanpak is maar mogelijk voor zover er sprake is van een integraal beleid. Dit betekent dat de aanpak van onveiligheid start bij het verenigen van de diverse overheden en veiligheidsactoren die kunnen bijdragen aan een oplossing. Deze integrale benadering moet op zijn beurt bijdragen tot een meer gecoördineerde en integrale aanpak van onveiligheid, met aandacht voor preventie, repressie en nazorg.

Pluralisering van de veiligheidsactoren

Samen met de intrede van het begrip 'integrale veiligheid' betreden andere dan de klassieke (politie en veiligheid)

veiligheidsactoren het veiligheidsdomein. Enerzijds stellen we een **verbreding** vast binnen de gouvernementele partners, zoals hulpverlening, welzijn, jeugdwerk, straathoekwerk, gemeenschapswachten en opbouwwerk (Devroe & Dormaels, 2006). Anderzijds wordt de inbreng van private actoren steeds belangrijker: er is een sterke toename van privaat toezicht, handhaving en opsporing. Deze pluralisering (toename en verbreding) van veiligheidsactoren is een logisch gevolg van een integrale benadering van veiligheid, waarbij diverse overheden uit verschillende beleidsniveaus, maar ook uit de private sector, samen werken aan een veiliger samenleving. Evenwel zijn de twee concepten 'integraal' en 'geïntegreerd' twee zijden van eenzelfde medaille: *'De partnerschapsgedachte kan maar enkel tot resultaten komen wanneer de diverse partners aan tafel overtuigd zijn van een integrale benadering van veiligheidsfenomenen.'* (Cools e.a., 2013: 17).

Deze pluralisering van het aantal veiligheidsorganisaties en de steeds verdergaande samenwerking tussen publieke en private diensten gaat hand in hand met innovaties in het verlenen van veiligheid en de aanpak van criminaliteit. ■

Referenties

- Cazaux, G., & Hebberecht, P. (1996). Integrale veiligheid. Onderzoeksgroep Criminologie, Universiteit Gent, 233 p.
- Cools, Marc, Reniers, G., Easton, M., Van den Herrewegen, E., & De Boeck, A. (2013). Integrale veiligheid in de haven van Antwerpen. Maklu.
- De Pauw, E., De Pauw, K., Devroe, E., Dormaels, A. & Gunst, J.C. (2012). Lokale integrale veiligheid op de terugweg?
- In De Pauw, E., De Pauw, K., Devroe, E., Dormaels, A. & Gunst, J.C. Lokaal Integraal Veiligheidsbeleid Revisited, Themanummer Orde van de dag, Kluwer, Mechelen, 5-12.
- Devroe, E., & Dormaels, A., (ed.) (2006). Van programma naar schakel. lokaal integraal preventiebeleid, Themanummer Orde van de Dag. Mechelen: Kluwer. (ISSN: 1781-9210)

¹ www.dsb-spc.be/doc/pdf/kiv2004NL.pdf

Innovation Center for Security (vzw INNOS):

(Inter)nationaal referentiepunt rond open innovatie en integrale veiligheid

Dr. Arne Dormaels • Senior Onderzoeker, Innovatie Centrum voor Veiligheid (vzw INNOS)

Prof. Dr. Marleen Easton • Voorzitter Raad van Bestuur, Innovatie Centrum voor Veiligheid (vzw INNOS)

INNOS (Innovation Center for Security) is een nieuw open innovatiecentrum dat uniek is voor ons land en ook inspirerend werkt voor het buitenland. INNOS biedt antwoorden op de hedendaagse veiligheidsuitdagingen en zorgt voor kruisbestuiving tussen overheden, bedrijven en kennisinstellingen. De financiering gebeurt integraal met lidgelden.

De maatschappelijke uitdagingen op het veiligheidsdomein blijven talrijk en worden altijd maar complexer. Er is dan ook geen enkele organisatie die de huidige en toekomstige veiligheidsdreigingen alleen kan oplossen. Daarom verenigt het **Innovation Center for Security (INNOS) vzw** - als *triple-helix* netwerk - overheden, bedrijven en kennisinstellingen. Het doel? Antwoorden formuleren op fundamentele veiligheidsuitdagingen op gebied van nieuwe technologieën, sociale innovatie en integrale veiligheid.

De oprichting van INNOS vzw met zetel in **Zedelgem** is uniek voor België en geldt ook internationaal als een model.

Nederland omarmde al de idee van innovatiehubs die focussen op veiligheid, zoals *The Hague Security Delta (HSD)*, *Dutch Institute for Technology Safety & Security (DITSS)* of de Veiligheidsfabriek in Twente. Daarmee bevindt INNOS zich in een selecte kopgroep van innovatiecentra.

Een triple-helixmodel als rode draad

INNOS werd op 28 juli 2014 als vzw opgericht door de private bedrijven Securitas en Betafence. Vanuit de overheid kon dit initiatief rekenen op de steun van de POM West-Vlaanderen, het Provinciaal Opleidingscentrum voor Veiligheidsdiensten en de lokale politie, vertegenwoordigd door de korpschefs van de lokale politiezones Westkust en Ieper.

Vanuit de academische hoek werd het initiatief mee ondersteund door Prof. dr. Marleen Easton (UGent), Evelien De Pauw (VIVES) en Prof. dr. Paul Ponsaers van het Centrum voor Politicistudies (CPS).

Sindsdien traden ook Barco, Solidbot, TEIN Technology en Accenture nog toe tot het netwerk. Met de aanstelling van Prof. dr. Frédéric Schoenaers (Ulg) als Franstalige ondervoorzitter zet INNOS haar nationale ambities kracht bij. Ook vanuit de Universiteit van Mons en de Koninklijke Militaire School neemt een onderzoeker deel aan de Raad van Bestuur. INNOS neemt een intermediaire rol op in het hart van het triple-helixmodel dat

expertise van elk van haar partners en genereert ze voor alle betrokkenen een win-winsituatie. Het triple-helixmodel vormt dus de rode draad doorheen de werking.

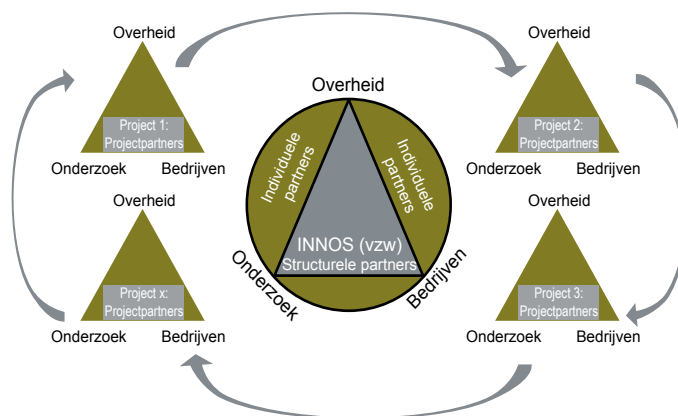
Innovatie, integrale veiligheid en economische ontwikkeling

INNOS ontwikkelt projecten die de introductie van innovatieve producten, diensten en toepassingen vergemakkelijken. Op deze manier draagt de organisatie bij tot kennis- én economische ontwikkeling. Finaal moet enerzijds de sociaal-economische slagkracht van de publiek-private veiligheidssector verhogen en anderzijds de efficiëntie van de veiligheidsactoren in hun gezamenlijk streven naar een veiliger samenleving. Dit zal ongetwijfeld de zichtbaarheid en internationale uitstraling van de Belgische expertise in het publiek-private veiligheidsdomein bevorderen.

Afhankelijk van de probleemstelling brengt INNOS vanuit een multidisciplinaire benadering geïnteresseerde projectpartners samen. Het

stimuleert innovatie op het domein van integrale veiligheid.

Tijdens de eerste 8 maanden kregen onder andere volgende **projecten** vorm binnen de schoot van INNOS vzw:

zich richt op interactie tussen overheden, bedrijven en kennisinstellingen. Op basis van deze interactie brengt INNOS kennis en behoeften op gebied van veiligheid en beveiliging samen en zet het multidisciplinaire kennis- en innovatieprojecten op. Op die manier combineert INNOS de

Installatie ad-hoccommandopost op de herdenkingsplechtigheid 28/10

Het INNOS-pilootproject kwam er op vraag van de politiezones Arro Ieper en Westkust. INNOS faciliteerde de interactie tussen publieke actoren (lokale politiediensten Arro Ieper en Westkust), private actoren (Securitas en Barco) en kennisinstellingen (Ugent en Vives). Samen zochten ze innovatieve oplossingen voor veiligheidsvraagstukken bij de Vredesherdenking op 28 oktober 2014 (n.a.v. de 100ste verjaardag van de slag bij Ieper tijdens de Eerste Wereldoorlog). Op deze internationale plechtigheid waren vips uit 83 landen te gast. De samenwerking en expertisedeling tussen Barco, Securitas en de politiediensten leidde tot de creatie van een ad-hoccommandopost op het terrein in de nabijheid van de ceremonie. De betrokken politiezones, het Federaal Crisiscentrum en verschillende diensten die noodsituaties beheren, zoals brandweer en dringende medische hulpverlening, wisselden realtime informatie uit vanuit verschillende bronnen: mobiele camerabeelden, helikopterbeelden, radiocommunicatie of info afkomstig van social media.

Bevolkingsbevraging over stroomuitval

Tijdens de winter 2014-2015 werd België geconfronteerd met mogelijke stroomschaarste. Het risico op 'black-outs' was volgens sommige experts erg groot. Een aantal sensibiliseringcampagnes spoorden de bevolking aan minder energie te verbruiken en lichtten hen in wat te doen tijdens periodes zonder stroom. INNOS organiseerde samen met de onderzoeksgroep Governing and Policing Security (www.gaps-ugent.be) en de Onderzoeksgroep Maatschappij en Veiligheid (<https://www.vives.be/onderzoeksgroep-maatschappij-en-veiligheid>) een grootschalige bevraging in Gent en Kortrijk. Zo wilde INNOS nagaan welke voorbereidingen de burger nam met het oog op mogelijke stroomstoringen en wat hij van de overheid en publieke diensten verwachtte om zich voor te bereiden op en te ondersteunen tijdens een afschakeling van het elektriciteitsnetwerk. De resultaten en inzichten moeten bijdragen tot informatie- en

inlichtingencampagnes op maat van de burger.

Kritische infrastructuur

INNOS voert momenteel een onderzoek naar de bewustwording inzake de bescherming van de zogenaamde 'kritische infrastructuren of sectoren' in België.

Burgers en bedrijven moeten kunnen vertrouwen op het goed en veilig functioneren van een aantal vitale 'infrastructuren' zoals energie, water, mobiliteit en transport, voedselveiligheid, financiële- en bankinstellingen. Een incident binnen een van dergelijke infrastructuren kan de operationele werking van een andere sector beïnvloeden of kan vergaande maatschappelijke, ecologische, economische of politieke gevolgen met zich meebrengen. Deze infrastructuren worden omwille van hun economisch en maatschappelijk belang als 'kritisch' bestempeld. Het onderzoek gebeurt aan de hand van een literatuurstudie en interviews met bevoorrechte deskundigen uit het werkveld. Het is niet de bedoeling om uitspraken te doen over goede en minder goede praktijken of om bepaalde sectoren met elkaar te vergelijken. INNOS tracht vooral academici, private partners en deskundigen binnen de overheid aan het woord te laten. Op die manier zal INNOS de bewustwording over mogelijke risico's die samengaan met het beheer van kritische infrastructuren en de impact ervan op onze maatschappij in kaart brengen. De resultaten zullen actuele behoeften detecteren die kunnen worden vertaald naar toekomstige projecten.

Studiedag

Op dinsdag 20 januari 2015 organiseerde INNOS een studiedag over 'Innovatie, technologie en veiligheid' in samenwerking met de onderzoeksgroep Governing and Policing Security (www.gaps-ugent.be) en het 'Center for Policing and Security'. Barco was gastheer.

De studiedag was een primeur in België: het was de eerste keer dat vanuit een 'triple-helixmodel' kennisinstellingen samen met overheid en bedrijven op grote schaal aandacht besteedden aan fundamentele veiligheidsvraagstukken. Via deze studiedag droeg INNOS bij tot duurzame innovatie, kennisdeling en een evenwicht tussen een vraag- en aanbodgestuurde ontwikkeling van innovatie.

Met 150 deelnemers was de studiedag volzet. Tijdens de workshops werd er op basis van concrete probleemstellingen (inzake drones, smart cities, intelligente camera's, virtuele kantoren, gezamenlijke beslissingsruimtes en kritische infrastructuur) interactief nagedacht over innovatieve technologische oplossingen voor hedendaagse veiligheidsuitdagingen.

INNOS als open innovatiecentrum

Als netwerk biedt INNOS individueel, strategisch en structureel lidmaatschap aan:

- Toegetreden leden (op basis van individueel lidmaatschap, type 3) krijgen toegang tot het triple-helixnetwerk.
- Projectpartners (strategisch lidmaatschap, type 2) krijgen toegang tot het triple-helixnetwerk en projectgroep(en).
- Structurele partners (structureel lidmaatschap, type 1) krijgen toegang tot het triple-helixnetwerk, projectgroepen en de bestuursorganen van INNOS. ■

▸ www.innos-center.be

Veiligheid: uitdaging en groeimarkt voor innovatieve (textiel)bedrijven

Stijn Devaere • directeur diensten Centexbel

Eline Robin • communicatieverantwoordelijke Centexbel

Een brede waaier aan West-Vlaamse textielbedrijven is actief in uiteenlopende en vaak zeer innovatieve materialen en toepassingen rond veiligheid.

Lijfsbehoud: dit instinct zorgt ervoor dat de mens zich niet roekeloos en zonder de nodige voorzorgsmaatregelen in een gevaarlijk situatie begeeft. Pas wanneer we worden geconfronteerd met zeer gevaarlijke situaties, ongevallen, epidemieën of catastrofes dringt het tot ons door dat beschermingsmiddelen ons leven kunnen redden. Zelden staan wij erbij stil dat het ook belangrijk is een veilige omgeving te creëren thuis, in het verkeer, op het werk, bij het uitoefenen van hobby's of op vakantie.

Omdat enkel die producten op de markt mogen worden gebracht die voldoen aan de regels en normen op het vlak van veiligheid, is en blijft het thema 'veiligheid' een belangrijke uitdaging voor de producenten. Niet alleen moeten zij zorgen voor de ontwikkeling en productie van veilige en onschadelijke artikelen, tegelijk moeten ze preventieve en corrigerende maatregelen nemen om de veiligheid op de productiesite te borgen en arbeidsongevallen te voorkomen. Alleen maar bedrijven leggen zich als gevolg van allerlei maatschappelijke evoluties toe

op het verbeteren van hun producten op het gebied van veiligheid of bescherming, of spelen in op nieuwe veiligheidsnoden en beschermingsmaatregelen.

Omdat textiel en kunststoffen quasi alomtegenwoordig zijn en in de meest uiteenlopende omstandigheden worden toegepast, zien innovatieve bedrijven mogelijkheden in beschermende producten als airbags, veiligheidsgordels, beschermende kleding, werkkledij, medisch textiel, branddekens, afdekzeilen en spanbanden die actief bijdragen aan de noodzakelijke bescherming van mensen en/of goederen. Een aantal **West-Vlaamse** bedrijven zijn belangrijke (wereld)spelers in deze domeinen:

- **Ieperband** uit Ieper is de grootste Europese producent van textielband voor gebruik in veiligheidsgordels voor auto's, bussen en vliegtuigen. Daarnaast produceert Ieperband veiligheidsband met ingebouwde airbags.
- Het beursgenoteerde familiebedrijf **Sioen** heeft een vestiging in Poperinge die gespecialiseerd is in de productie van airbags en dekzeilen voor vrachtwagens

Stijn Devaere

Eline Robin

met anti-diefstalroosters, terwijl de productiesite in Ardooie zich toelegt op veiligheidskleding en beschermende kleding voor brandweermannen, kogelwerende vesten en beschermende pakken tegen chemische producten. (Zie ook interview pagina 13).

- **Seyntex uit Tielt** is (via buitenlandse productieateliers) eveneens actief in de productie van beschermende kledij voor diverse toepassingen.
- **Concordia** uit Waregem en **Vetex** uit Ingelmunster zijn dan weer twee grote spelers op vlak van textiel voor medische toepassingen, waaronder afdekdoeken en kleding voor operatiekwartieren.
- Ook **Bekaert Textiles** uit Waregem en **Deslee Clama** uit Zonnebeke, **Monks** uit Wielsbeke en **Maes Mattress Ticking** uit Zwevegem trekken de kaart van de gezondheid met antibacterieel matrastijck en speciale hoezen om wiegendood te voorkomen.
- **Beaulieu Technical Textiles** is een divisie van Beaulieu International Group met hoofdkwartier in Waregem. De productievestiging in Komen richt zich onder andere op het thema kustbescherming met de productie van geotextiel en op maat gemaakte composieten die worden gebruikt in de aanleg van kustbeschermingsprojecten en in de constructie van havens, dammen en kanalen.
- **Elasta** uit Waregem (familie Depré) fabriceert veiligheidselastiek onder de vorm van smalbanden. De firma ontwikkelde onder meer een pleister voor ziekenhuizen die bijvoorbeeld de hartslag meet en de ademhaling controleert.

Flexiburn test voor de brandbaarheid van gordijnen.

LOI Low Oxygen Index: dit toestel meet de zuurstofconcentratie die minimaal nodig is om een bepaalde stof te doen ontvlammen.

De strenge wetgeving rond de mogelijke aanwezigheid van schadelijke stoffen in verpakkingen en consumentenartikelen als speelgoed, kleding en interieurtextiel, verplicht de producenten de samenstelling van hun producten en bijhorende verpakkingen aan te passen of totaal nieuwe pistes te bewandelen om te voldoen aan de gewijzigde regelgeving. Omdat het veiligheidsthema complex is doen veel bedrijven een beroep op de expertise van hun kenniscentrum bij de ontwikkeling en het testen van nieuwe producten. Centexbel is bovendien een 'notified body' (Europees notificatienummer 0493) in het kader van de CE-markering van beschermende kleding en handschoenen, bouwmaterialen en marine-uitrustingen. Dankzij de Europese

erkenning is Centexbel gemachtigd certificaten af te leveren voor deze producten die in de volledige Europese markt geldig zijn.

Waar mogelijk en wenselijk organiseert het kenniscentrum voor textiel en kunststoffen collectieve projecten, zoals het FR4Tex-traject. In dit traject wordt gezocht naar alternatieven voor de zorgwekkende (en verboden) brandwerende additieven. Op deze manier wordt de sector kennis op een efficiënte wijze uitgebreid. Innovatieve bedrijven kunnen ook een beroep doen op het technologisch kenniscentrum bij de ontwikkeling van specifieke producten.

Centexbel, VKC-Centexbel en de POM West-Vlaanderen investeren elk jaar

in nieuwe testapparatuur, applicatieplatformen en werknemers om bedrijven nog beter en sneller te helpen bij hun (privé)onderzoek, productontwikkelingen, IPR of opleiding. Sinds de overname van het **Vlaams Kunststofcentrum (VKC)** door Centexbel in 2014 werd het onderzoeksteam rond kunststofverwerking versterkt en worden de nodige maatregelen getroffen om ook kunststoffen te testen en te certificeren.

De operationele integratie van het VKC in Centexbel, kadert in de werking van de Fabriek voor de Toekomst, gelanceerd en gecoördineerd door de POM West-Vlaanderen. Deze samenwerking zorgt voor een betere dienstverlening op maat voor de bedrijven. ■

Brandtest met smeulende sigaret.

Radiant panel test: meet de neiging tot vlamverspreiding - vloerbekleding.

FTIR of Infrarood spectroscopie: analyse van de chemische samenstelling van producten.

High-performance liquid chromatography (HPLC) - analyse van chemische bestanddelen.

Productveiligheid vormt de rode draad in Centexbels onderzoek

Textiel competentiecentrum Centexbel beschikt over een zeer uitgebreide infrastructuur voor testing en onderzoek. Op haar **drie locaties** (Gent, Kortrijk en Grâce-Hollogne) voeren in totaal **150** hoogopgeleide personen gespecialiseerde testen en onderzoek uit. De opgebouwde kennis en expertise liet Centexbel uitgroeien tot Europees en zelfs mondiaal toonaangevend laboratorium.

Daarnaast is Centexbel een 'notified body nr. 0493' voor beschermende kleding en handschoenen, voor bouwproducten (vloer- en wandbekleding), voor de conformiteitsbeoordeling in het kader van de 96/98/EC Marine Equipment Directive (MED) en is het een erkend laboratorium en certificatie-instituut in het kader van o.a. Oeko-Tex® (textiel zonder schadelijke producten) STeP by Oeko-Tex® (procescertificatie in het kader van duurzame productie) en GuT (milieuvriendelijke vloerbekleding).

De jongste jaren investeerde Centexbel bovendien fors in uiterst gevoelige testapparatuur die **schadelijke stoffen** detecteert tot onder de allerlaagste detectiewaarde van de steeds strengere regelgeving (bv. REACH). De labomede-

werkers stellen ook verschillende testprocedures op punt die het centrum tot wereldspeler maken op gebied van bijvoorbeeld testing van **beschermkleding** (tegen ebola of het doordringen van chemische en biologische stoffen, chirurgische pakken en maskers, beschermende handschoenen tegen chemische stoffen, brandweerpakken...) en de uitstoot (emissie) van vluchtige organische stoffen uit textiel en laminaat vloerbekleding.

In verschillende collectieve onderzoeksprojecten bestudeert Centexbel samen met industriële (internationale) onderzoekspartners veiligheidsgebonden aspecten van textiel en textielbehandelingen, waaronder alternatieve en ecologische producten voor verboden vlamvertragers, biociden, enz. In andere projecten wil Centexbel de veiligheid verhogen door **slimme materialen** te incorporeren in textiel. ■

► Textiel: www.centexbel.be

► Kunststoffen: www.vkc.be

Interview met Wim Deblauwe, vice-president North Europe bij Betafence

Van weidedraad naar hightech veiligheidsoplossingen

Betafence, met thuisbasis in Bekaert-gemeente Zwevegem, profileert zich manifest als de wereldmarktleider in totaaloplossingen voor high-securitybeveiliging. Als werkgever voor 300 medewerkers in de twee Belgische vestigingen (Gent en Zwevegem) samen, is het mondiaal actieve maakbedrijf één van de significante spelers in de West-Vlaamse veiligheidseconomie.

Wim Deblauwe, bestuurder bij Betafence: *"We kunnen enkel de nummer 1 zijn in onze sector door telkens een stap voor te blijven op de concurrentie."*

Betafence groep realiseerde in 2014, **355 miljoen euro omzet** met circa 1.500 medewerkers (waarvan ruim **300** in ons land) verspreid over 8 productiesites en een netwerk van verkoopkantoren actief in de hele wereld. De focus is opgeschoven van de traditionele stalen afrasteringen voor landbouwterreinen (nog slechts 6% van de omzet), naar het aanbieden van totaaloplossingen inzake outdoor (openlucht) perimeterbeveiliging, slagbomen, poorten, detectiesystemen en camerabewaking inclusief. Professionele afrastering telt voor 55% van de omzet, gevolgd door industriële gazen (21%) en residentiële producten (18%)

Betafence profileert zich niet langer als een fabrikant van afsluitingen maar wel als een aanbieder van veiligheidsoplossingen. Wat is jullie visie op veiligheid in dat verband?

Wim Deblauwe, Vice-president North Europe en bestuurder bij Betafence nv: "Securing what matters. We willen de preferente partner zijn voor alles wat met perimetersecurity (omgevingsveiligheid) te maken heeft, met totaaloplossingen die specifiek ontworpen zijn in functie van de behoefte van de eindklant. Zo is de behoefte van een kerncentrale aan

omgevingsveiligheid helemaal anders dan die voor een gewoon productiebedrijf. Het gevolg van deze strategische keuze maakt dat wij onze klanten ook begeleiden in hun keuze rond veiligheidsoplossingen. Dat leidt tot samenwerking met andere bedrijven die ons sommige complementaire producten leveren die Betafence zelf niet maakt. Naast onze eigen portfolio waarin bijvoorbeeld ook bollards (palen) en roadblockers zitten, werken we met partners voor het bezorgen van technologie die we in onze oplossingen integreren. Dit geldt vooral voor het elektronische gedeelte van de projecten waar detectie en toegangscontrole van pas komen. Een voorbeeld dicht bij huis is Barco, van wie wij de control rooms integreren in onze high - securityprojecten."

Hoe belangrijk is innovatie voor Betafence en hoe vertaalt zich dat in de praktijk?

Wim Deblauwe: "Zeer belangrijk, we zijn de nummer 1 in onze sector en we kunnen dat enkel blijven door telkens een stap voor te blijven op de concurrentie. Dat vertaalt zich enerzijds door het lanceren van nieuwe producten op basis van een uitgestippelde roadmap en anderzijds

door partnerships die onze projectmatige aanpak mee helpen waarmaken.

We beschikken over een **eigen R&D-team** dat wereldwijd een **20-tal** medewerkers telt en waarvan het zwaartepunt gevestigd is in ons hoofdkwartier in Gent. Het verhogen van de **corrosiebestendigheid** van onze producten is de jongste jaren een hot item in onze R&D-inspanningen. We geven tot 20 jaar garantie op onze gecoate producten. Betafence is wereldwijd erkend als een coatingspecialist (beschermende bekleding-bedekking) en wij kunnen verschillende coatings aanbieden in functie van het soort projecten en toepassingen. Zelfs in een zeer agressieve maritieme omgeving geven wij voldoende garantie op onze systemen dankzij onze aangepaste coating.

High security is het domein waarin wij crash tested producten zoals Terrablock® (een hek samengesteld uit panelen van gelast gaas), een gepatenteerde veiligheidsoplossing voor 'rapid deployment' en anti-RAMafsluitingen op de markt brengen. Wij werken ook aan een nieuw paalsysteem om de total cost of ownership¹ te verlagen alsook de functionaliteit te verbeteren."

U bent namens Betafence ook bestuurder bij het kenniscentrum Innos met zetel in Zedelgem. Wat is de rol van Betafence bij INNOS vzw en wat is in uw visie het belang van deze organisatie?

"We zijn founding partner bij INNOS vzw, die alle krachten in de samenleving bundelt (onderwijs, overheid en privé)

om onze maatschappij veilig te maken, door gebruik van intelligente en kostenefficiënte technologie. Er wordt nog te veel geld gespendeerd aan suboptimale oplossingen zonder coördinatie tussen verschillende stakeholders. In tijden van economische nultoevoeging zal het belang van kostenefficiënte technologie alleen maar groter worden. Veiligheid is en blijft een zeer belangrijk thema. Denk maar aan de vrijdelde aanslagen in Verviers van januari 2015.”

Jan Bart Van In

¹ Total Cost of Ownership (TCO) is een filosofie gebaseerd op het volledig inzichtelijk maken van alle kosten gerelateerd aan de aanschaf en het gebruik gedurende de levenscyclus van ingekochte goederen en diensten.

Permanente herstructurering bij Betafence

Betafence ontstond begin 2003 uit de afsplitsing en verzelfstandiging van de toen slabakkende bedrijfstak omheiningen en afsluitingen van de West-Vlaamse staalreus Bekaert. Vandaag zijn er geen aandeelhoudersbanden meer, maar er blijft wel een klant-leveranciersrelatie (in twee richtingen) tussen de twee ondernemingen, die ook nog elkaar naaste burens zijn in de nijverige gemeente Zwevegem.

Betafence opereert sinds 2005 onder de vleugels van de internationale investeringsfondsen Gilde en CVC, maar deze laatste kocht zijn collega einde 2014 uit en heeft sindsdien 89% van de aandelen in handen. De overige 11% berust bij het management.

Betafence opereert in een zeer competitieve en snel veranderende wereldmarkt en dat noodzaakt de onderneming al geruime tijd tot aanpassingen en opeenvolgende herstructureringen. De groepsomzet stagneert en de resultaten van de Belgische entiteit Betafence nv kleuren al jaren diep rood. Productie-eenheden in Werl (Duitsland) en in het Franse Bourbourg werden in 2013 gesloten en de tewerkstelling in ons land viel terug van 400 medewerkers in 2012 naar 300 vandaag.

Een markant wapenfeit in de nog jonge geschiedenis van Betafence is de overheveling, op 1 januari 2014, van de overkoepelende diensten, goed voor een 40-tal medewerkers, (inclusief de R&D-afdeling) van Zwevegem naar Gent-Zwijnaarde. Waarmee Betafence het voorbeeld volgde van de West-Vlaamse voedingskampioen **Alpro**.

De transitie die de onderneming doormaakt, noodzaakt om in versnelde mate actief te zijn in de groei landen. Hierdoor ontpopt Betafence zich nog meer als een globaal bedrijf (markten als de USA en het Midden-Oosten groeien sterk) terwijl ook het belang van hoogtechnologische oplossingen (detectie, camera's etc.) toeneemt. Tegelijk is Betafence ook offensief zeer actief op het **overnamepad**. De verwerving van Secure-USA, de Amerikaanse nummer 1 in oplossingen voor intelligente perimeterbeveiliging en toegangscontrolesystemen, in het najaar van 2014, is hierbij illustratief. ■

» www.betafence.com

Jan Bart Van In

Interview met Michèle Sioen, CEO van Sioen Industries nv

"Onze leuze is: innoveren om te beschermen"

Sommige West-Vlaamse textielbedrijven met een lange traditie hebben zichzelf heruitgevonden via hoogtechnologische en/of gesofisticeerde toepassingen rond technisch textiel. Sioen Industries, de enige beursgenoteerde West-Vlaamse 'textielien', excelleert in dit bedrijfssegment met innovatiegedreven toepassingen en producten die heel sterk geënt zijn op veiligheid. Bovendien is de onderneming met zijn circa 500 in West-Vlaanderen tewerkgestelde medewerkers een belangrijke factor voor de regionale economie. En als kers op de taart is er de CEO Michèle Sioen, die in de lente van 2014 de eerste vrouwelijke voorzitter werd van het Verbond van Belgische Ondernemingen (VBO).

Michèle Sioen, CEO van Sioen Industries :
"Innovatie duwt ons vooruit..."

Het jaarverslag 2014 van het 55-jarige Sioen Industries is pittige en opbeurende lectuur voor doemdenkers die jeremiëren dat er geen toekomst meer is voor de textielgerelateerde maakindustrie in de lage landen. Met een groepsomzet van 326,6 miljoen euro, degelijke resultaten-cijfers en een team van 3.531 medewerkers verspreid over 13 productiesites in 7 landen, claimt de onderneming de status van marktleider in diverse segmenten van het gecoat (geplastificeerd) textiel.

Die missie wordt gedreven door verticale integratie (spinnen van garens, weven, coaten, confectie, ...), een hoge inzet op innovatie en een robuuste ondernemingszin. Het familiebedrijf, dat in 1996 zijn intro maakte op de aandelenbeurs, is in ons land nog steeds goed voor circa 850 arbeidsplaatsen waarvan bijna 500 op zijn twee West-Vlaamse locaties, Ardoorie en Poperinge.

Met welke producten en product-groepen is Sioen actief in toepassingen rond veiligheid? Waar komen de burger-consument en de professionele afnemer die producten tegen?

Michèle Sioen, CEO van Sioen Industries: 'Innoveren om te beschermen',

is onze bedrijfslogan. Dit vertaalt zich in producten die de mens en zijn bezittingen beschermen. Deze producten ressorteren zowel onder de appareldivisie (confectie), maar ook onder de coatingdivisie. Sioenproducten kom je overal tegen. Zo kleden wij onder meer de brandweerman en -vrouw, de ambulancier, de politie op straat, de plantsoenwerker, de vuilnisophaler, de luchthavenarbeider, de postbode en de pakjesbesteller. Bovendien zijn we met schuif gordijnen en daken voor vrachtwagens, met feesttenten en grote architecturale constructies in technisch textiel, met zonwering en dakbedekking, met publiciteitsbanners en nog zoveel meer, omnipresent in ieders leven."

Wat is jullie globale visie op veiligheid?

Michèle Sioen: "Onze grootste zorg is de bescherming van de mens en zijn bezittingen. Dit uit zich in de producten die we maken, maar ook in de manier waarop we die producten maken, in ons hele productieproces dus. Op beide vlakken is veiligheid een cruciaal thema. We willen zorg dragen voor de mens en voor het milieu. We willen onze eindgebruikers beschermen door hen uit te rusten met gezonde kwaliteitsproducten."

Innovatie is een belangrijke drive voor Sioen. Hoe vertaalt zich dat concreet?

"Innovatie duwt ons vooruit. Bij onze R&D-activiteiten zijn 129 gekwalificeerde medewerkers betrokken en in 2014 investeerden we 6 miljoen euro in dat interne 'kenniscentrum', goed voor 1,8% van onze omzet.

Het centraal R&D-centrum bevindt zich in onze hoofdzetel in Ardoorie en opereert overkoepelend voor alle vestigingen van de Sioen Industries groep. Hier werken polyvalente mensen die de R&D - gerelateerde vragen centraal beheren en dispatchen naar de verschillende specialisten. We hebben immers onderzoekers en ontwikkelaars in alle gelederen van onze verticaal geïntegreerde organisatie."

Spinnenweb

Michèle Sioen: "De structuur van onze R&D-afdeling is te vergelijken met een spinnenweb: centraal beheerd en allemaal in verbinding met elkaar. Door deze manier van werken, zorgen we er voor dat alle specialisten met elkaar samenwerken en versnellen we het ontwikkelingsproces.

We hechten ook veel belang aan open innovatie en werken veel samen met

ONDERNEMERSDESK WEST-VLAANDEREN

HET AANSPREEK **PUNT** VOOR DE ONDERNEMER

WAT IS WESTPUNT?

Westpunt, de ondernemersdesk West-Vlaanderen, is het aanspreekpunt voor alle West-Vlaamse ondernemers.

MET WELKE VRAGEN KAN JE BIJ WESTPUNT TERECHT?

- Kan ik nog bedrijfsgrond kopen in mijn regio?
- Bestaat er een overzicht van de leegstaande bedrijfsgebouwen?
- Kan ik een zonevreemd bedrijf overnemen?
- Moet ik een milieuvergunning aanvragen?
- Kan ik een kleine windturbine plaatsen?
- Worden er nog nieuwe bedrijventerreinen aangelegd?
- ...

CONTACT

info@westpunt.be

www.westpunt.be

Tel.: 050 40 73 65 (elke werkdag van 9u - 12u & 13.30u - 17u, op vrijdag tot 16u)

POWERED BY:

universiteiten, hogescholen, onderzoekscentra, beroepsverenigingen, leveranciers en klanten. Deze open cultuur vertaalt zich ook in tal van Europese projecten.

Innovatie is bij Sioen veel meer dan nieuwe of vernieuwde producten. We richten ons niet alleen op kennis, maar ook op creativiteit, nieuwe materialen, nieuwe productieprocessen, nieuwe diensten, nieuwe niches, nieuwe markten en nieuwe behoeften.

Daarnaast is innovatie ook een dagelijkse bekommernis voor iedereen die bij Sioen werkt." ■

Jan Bart Van In

SIOEN

Het belang van Sioen voor West-Vlaanderen

Sioen is in thuisbasis West-Vlaanderen werkgever voor circa 500 medewerkers. Daarmee behoort het beursgenoteerde bedrijf tot de 20 grootste industriële werkgevers in onze provincie.

In **Ardoorie** opereren nog steeds twee productie-entiteiten: de afdeling direct coating stelt ongeveer 100 personen tewerk en de divisie online coating is goed voor 56 medewerkers.

Ardoorie herbergt ook de verkoop-, calculatie- en ontwerpafdeling en een klein atelier van de confectiedivisie (apparel), met samen 128 medewerkers. De groepsdiensten (shared services) situeren zich eveneens in Ardoorie: de juridische en financiële dienst, het sociaal secretariaat, marketing, ICT en HR, en dat omvat 53 teamleden.

Nog in Ardoorie opereren een R&D-team, diverse salesmensen en een logistieke ploeg, samen goed voor een 40-tal arbeidsplaatsen.

De gemeente Ardoorie en zijn buurgemeenten kennen een werkloosheidspercentage van amper 4,5% en dat ligt behoorlijk onder het Vlaamse en West-Vlaamse gemiddelde. Dat is ondermeer te danken aan de aanwezigheid van Sioen als belangrijke werkgever voor de regio.

In **Poperinge** is Sioen al vele jaren present via dochterbedrijf **Coatex nv**, dat 100 personen tewerkstelt. Coatex produceert vijverfolies voor hele grote en ook heel kleine vijvers en waterbekkens. De firma is ook gespecialiseerd in de productie van 'keders' (met technisch textiel ommantelde flexibele pvc buizen waaraan een doek kan worden bevestigd) en in (laser)snijden van textiel. ■

► www.sioen.com

Jan Bart Van In

West-Vlaamse politiediensten zijn belangrijke tewerkstellingsfactor

Steve Margodt • opleidingsdirecteur West-Vlaamse Politieschool (WPS) vzw

De 19 politiezones in West-Vlaanderen telden in 2014 samen 2.712 politieambtenaren en 564 burgerpersoneelsleden, of in totaal 3.276 medewerkers. Dat zijn er 233 (7,6 %) meer dan in 2004. Zo vormen de lokale politiediensten een belangrijke dienstverlenings- en tewerkstellingsfactor binnen de publieke (veiligheid)tak van de West-Vlaamse economie.

De politiehervorming die België in 1998 doorvoerde herleidde alle bestaande politiediensten tot één enkele politiedienst. De gemeentepolitie, de Rijkswacht en de gerechtelijke politie bij de parketten hielden toen op te bestaan. Sindsdien spreken we van de geïntegreerde politie, gestructureerd op twee niveaus: een federaal niveau (de federale politie) en een lokaal niveau (de lokale politie).

De lokale politie

De bijna 600 gemeenten in België zijn ingedeeld in 193 politiezones. Dit noemen we de lokale politie.

Voor West-Vlaanderen betekent dat 64 gemeenten, onderverdeeld in 19 politiezones. Zij vervullen de zeven basistaken of 'basisfunctionaliteiten' van basispolitiezorg: wijkwerking, onthaal, interventie, politionele slachtofferbejegening, lokale opsporing, handhaving van de openbare orde en verkeer.

Elk politiekorps bestaat uit een operationeel kader van politieambtenaren en een administratief en logistiek kader, samengesteld uit burgerpersoneel (of CALog). Aan het hoofd staat een hoofdcommissaris: de korpschef.

Tabel 1 toont de evolutie van de tewerkstelling bij de 19 West-Vlaamse politiezones tussen 2004 en 2014. Die nam in die tien jaar met ruim 7 % toe.

De federale Politie

De federale politie ondersteunt de lokale politie, geeft versterking of neemt taken over. Wanneer in een onderzoek blijkt dat het gaat om zeer ernstige

en georganiseerde criminaliteit, dan bestaan hiervoor binnen de federale politie gespecialiseerde diensten zoals de federale gerechtelijke politie (FGP).

Cathérine De Bolle staat als eerste vrouwelijke commissaris-generaal aan het hoofd van de federale politie. Aan het hoofd van elke onderliggende directie (bestuurlijk, gerechtelijk en middelen en personeel) staat een directeur-generaal. De meeste directies bevinden zich in Brussel.

Maar de federale politie heeft ook nog tal van andere speciale opdrachten. De verkeerspolitie die je ziet op de autowegen, de scheepvaartpolitie, de bewaking van ambassades en het koninklijk paleis... En natuurlijk is er ook de politie te paard, de hondensteun, de speciale interventie-eenheid... De taak van de federale politie bestaat dus in algemene en bijzondere ondersteuning van de lokale politie en in zorgen voor gespecialiseerde diensten of eenheden.

Tabel 1

Tewerkstelling in de West-Vlaamse politiezones - evolutie 2004-2014

Politiezone	2004		2014	
	OPS	CALOG	OPS	CALOG
Brugge	384	29	377	51
Blankenberge/Zuienkerke	81	15	86	18
Damme/Knokke-Heist	154	34	162	37
Het Houtsche	89	16	98	24
Regio Tielt	91	11	91	19
Oostende	256	45	272	55
Bredene/De Haan	85	11	84	21
Middelkerke	65	8	58	16
Kouter	105	15	110	31
RIHO	192	40	196	64
Midow	61	5	68	14
Grensleie	146	25	151	33
Vlas	255	47	250	56
Mira	126	13	126	23
Gavers	62	7	66	9
Spoorkin	46	7	44	11
Polder	74	10	82	15
Westkust	170	11	169	21
Arro leper	221	31	222	46
Totaal	2663	380	2712	564

OPS = operationeel kader

CALOG = burgerpersoneel

BRON: West-Vlaamse Politieschool (WPS) vzw

In West-Vlaanderen heb je een coördinatie- en steundienst (CSD) met een directeur-coördinator aan het hoofd en een federale gerechtelijke politie (FGP) met een gerechtelijk directeur aan het hoofd. De directie hiervan is gevestigd in Brugge.

Daarnaast heb je de **scheepvaartpolitie** in Oostende en Zeebrugge, de **luchtvaartpolitie** in Oostende en Wevelgem, de **spoorwegpolitie** in Brugge en de **wegpolitie** in Jabbeke en Kortrijk.

De diensten van de FGP bestaan voor West-Vlaanderen uit **267 operationele**

personeelsleden en **37 personeelsleden** van het administratief kader. Bij de diensten van het CSD ligt het iets ingewikkelder: **148 operationelen** (waarvan 76 uit de federale politie en 72 gedetacheerd uit de lokale politie), **101 administratief medewerkers** van de federale politie en **28 externen** (dit zijn de calltakers van de dienst 100/101 – zij hangen rechtstreeks af van Binnenlandse Zaken). Van de andere federale diensten binnen West-Vlaanderen zijn geen cijfers voorhanden.

De West-Vlaamse Politieschool vzw

De West-Vlaamse politieschool staat in

voor het opleiden van nieuwe rekruten en de bijscholing van alle politiepersoneel van de provincie en is gevestigd op het Provinciaal Opleidingsinstituut voor de Veiligheidsdiensten (POV) in Zedelgem. Het personeel bestaat uit **10 personeelsleden** op de loonlijst van de school (goed voor 8,5 voltijdse equivalenten) en **5 ter beschikking gestelde medewerkers** van de federale politie. Voor alle opleidingen samen komen ruim **300 lesgevers** over de vloer. ■

Zie ook het luik over de politieschool in het artikel over de veiligheidsopleidingen op pagina 24.

► www.wvl-politieschool.be

Kaart 1

Politiezones in West-Vlaanderen

Nieuwe schaalvergroting voor politiezones?

Gaan de 19 West-Vlaamse politiezones een verdere schaalvergroting tegemoet naar het model van de 4 brandweerzones? Dit thema leeft alvast in de politieke wereld. Voor de lokale besturen is de politiezone immers een grote kost en kan verdere schaalvergroting in de juiste omstandigheden soelaas bieden.

Kamerlid en burgemeester van Dentergem **Koenraad Degroote** diende in juni 2015 alvast een wetsvoorstel in om het individueel uittreden van gemeenten uit hun huidige politiezone mogelijk te maken. Dit als hefboom om tot grotere zones te komen. Naar verluidt is ook de West-Vlaamse provinciegouverneur **Carl Decaluwé** het idee van een verdere fusie van de West-Vlaamse politiezones genegen. ■

Jan Bart Van In

Waar snelt de brandweer in 2015 naartoe...?

Donald Withouck • voorzitter West-Vlaamse brandweervereniging

De brandweerdiensten in West-Vlaanderen vormen met 500 operationele beroepspersoneelsleden en 2.780 operationele vrijwilligers een belangrijke component binnen de publieke tak van de veiligheidseconomie. Met een structuur gebaseerd op slechts 4 hulpverleningszones is de schaalvergroting bij de brandweer in de kustprovincie een stuk groter dan bij de politie, die nog op 19 zones berust.

De wet van 15 mei 2007 regelt de hervorming van de civiele veiligheid, in het bijzonder de brandweer. De uitgangspunten van de wet zijn:

1. De burger heeft recht op de snelste adequate hulp.

De hulpdienst die bij een noodoproep het eerst ter plaatse kan zijn met de nodige middelen moet worden uitgestuurd zonder rekening te houden met gemeente- of provinciegrenzen.

2. Elke burger heeft recht op eenzelfde basisbescherming tegen een gelijke bijdrageplicht.

Er moet worden gestreefd naar een gelijkwaardige bijdrage in de kosten door de gemeenten op basis van heldere criteria.

3. Schaalvergroting is noodzakelijk.

Door schaalvergroting kunnen middelen rationeler en efficiënter worden aangewend en kan de dienstverlening worden verbeterd.

Als gevolg van deze wetgeving kregen de brandweerdiensten een structuur op drie niveaus

1. Uitvoerend niveau:

De basisbrandweezorg wordt verzekerd vanuit een netwerk van brandweerposten die dienen te beschikken over het nodige personeel en materieel volgens opgelegde minimumnormen.

2. Organiserend niveau:

De hulpverleningszone met rechtspersoonlijkheid neemt het personeel in dienst en koopt het materieel en de uitrustingen aan. Ze bewaakt de kwaliteit van de dienstverlening en coördineert de werking tussen de posten van haar zone. De zone wordt

bestuurd door een beleidsorgaan samengesteld uit mandatarissen van de aangesloten gemeenten.

3. Regelgevend niveau:

Het federale niveau met aan het hoofd de minister van Binnenlandse Zaken staat in voor de reglementering. De minister wordt bijgestaan door zijn administratie van de civiele veiligheid.

De West-Vlaamse brandweerzones

De wetgeving die de civiele veiligheid organiseert definieert de term 'hulpverleningszone', dit zijn de diensten die de "niet-politionele" hulpverlening leveren aan de bevolking.

Tabel 1

Tewerkstelling in de West-Vlaamse Brandweerzones, situatie op 1 juni 2015

Hulpverleningszone			
Zone 1 Noord-West-Vlaanderen	Operationeel personeel Beroeps	321	
	Operationeel personeel Vrijwilliger	415	
	Totaal	736	
	Budget 2014 in euro	38.300.000	
Zone 2 Midwest	Operationeel personeel Beroeps	36	
	Operationeel personeel Vrijwilliger	644	
	Totaal	680	
	Budget 2014 in euro	9.920.000	
Zone 3 Fluvia	Operationeel personeel Beroeps	57	
	Operationeel personeel Vrijwilliger	726	
	Totaal	783	
	Budget 2014 in euro	Niet vrijgegeven	
Zone 4 Westhoek	Operationeel personeel Beroeps	35	
	Operationeel personeel Vrijwilliger	995	
	Totaal	1030	
	Budget 2014 in euro	8.524.000	

Deze tabel toont een overzicht van de tewerkstelling bij de diverse brandweerkorpsen in West-Vlaanderen. Zone 1, die ondermeer de steden Brugge en Oostende omvat, tekent manifest voor het leeuwendeel van het beroepspersoneel (321) en van de werkmiddelen (38,3 miljoen euro). Maar het is, heel opvallend, de meer uitgestrekte en nogal rurale Zone 4 (Westhoek), die opereert met het grootste aantal vrijwilligers: 995.

Een hulpverleningszone is in de praktijk dus een brandweerzone. In West-Vlaanderen zijn er 4 brandweerzones.

Hulpverleningszone 1 (Zone 1) omvat 17 gemeenten: Blankenberge, Beernem, Bredene, Brugge, Damme, De Haan, Gistel, Ichtegem, Jabbeke, Knokke-Heist, Middelkerke, Oostkamp, Oostende, Oudenburg, Torhout, Zedelgem en Zuienkerke;

Hulpverleningszone 2 (Zone Midwest) omvat 15 gemeenten: Ardoos, Dentergem, Hooglede, Ingelmunster, Izegem, Lichtervelde, Meulebeke, Moorslede, Oostrozebeke, Pittem, Roeselare, Ruiselede, Staden, Tielt en Wingene;

Hulpverleningszone 3 (Zone Fluvia) omvat 14 gemeenten: Anzegem, Avelgem, Deerlijk, Harelbeke, Kortrijk,

Kuurne, Ledegem, Lendelede, Menen, Spiere-Helkijn, Waregem, Wevelgem, Wielsbeke en Zwevegem;

Hulpverleningszone 4 (Zone Westhoek) omvat 18 gemeenten: Alveringem, De Panne, Diksmuide, Heuvelland, Houthulst, Ieper, Koekelare, Koksijde, Kortemark, Langemark-Poelkapelle, Lo-Reninge, Mesen, Nieuwpoort, Poperinge, Veurne, Vleteren, Wervik en Zonnebeke. ■

Kaart 1
De West-Vlaamse brandweerzones

ONZE VOETAFDRIJK VERKLEINEN WE ZELFS MET ZWARE SCHOENEN AAN.

*Kristel Hansen
Infrax-medewerker*

infrax
grondleggers van comfort

MAATSCHAPPELIJK
VERANTWOORD
ONDERNEMEN, DA'S EEN
VAN DE INFRAX-WAARDEN.
www.infrax.be

De rol van het provinciebestuur in het West-Vlaamse veiligheidsbeleid en de veiligheidseconomie

Thijs Descamps • adjunct-adviseur kabinet gedeputeerde Carl Vereecke

Kom je nu en dan in de buurt van de vroegere legerkazerne in Zedelgem langs de Diksmuidse Heirweg, dan merkte je het vast al: de Provincie West-Vlaanderen investeert daar (ook de komende jaren) fors in de uitbouw van het **Provinciaal Opleidingscentrum voor de Veiligheidsdiensten (POV)**. Vorig jaar werd dit project dan ook uitgeroepen tot één van de prioritaire beleidsdoelstellingen in het huidige meerjarenplan. Door deze investeringen krijgt West-Vlaanderen een opleidingscentrum dat beantwoordt aan alle moderne noden.

In dit project zijn verschillende provinciale diensten en gedeputeerden betrokken. Vanuit zijn bevoegdheid onderwijs is vooral gedeputeerde **Carl Vereecke** hier de trekker, maar ook gedeputeerde **Bart Naeyaert** is betrokken vanuit de gebouwdienst. De gouverneur is weliswaar niet rechtstreeks betrokken, maar volgt het dossier natuurlijk van nabij op vanuit zijn voorzitterschap van de West-Vlaamse politieschool en van de brandweerschool WOBRA.

Concreet kocht de Provincie de gronden van de vroegere kazerne aan en gaf ze in erfpacht aan de **vzw West-Vlaamse Facilitair Instituut voor Veiligheidsdiensten (WFIV)**. De

investeringen in de site worden al duidelijk zichtbaar: de vuurhal is bijna afgewerkt en de inrichting van het simulatiehuis startte in april 2015. Ook de centrale lesblokken worden de komende jaren aan een grondige renovatie onderworpen. Door de investeringen is het ook mogelijk om externen opleidingen aan te bieden. Op die manier ontstaat een echt **innovatie- en expertisenetwerk van veiligheidsactoren en toeleverende bedrijven**. Door het aantrekken van externe partners wordt de site optimaal gebruikt en kunnen de investeringen optimaal renderen.

Voor het project is zo'n **15 miljoen euro** voorzien. De Provincie staat borg voor de leningen die het WFIV aangaan en voorziet een annuïteitentoelage. Hierdoor is het WFIV in staat het masterplan uit te voeren. De Provincie West-Vlaanderen investeert alleen in de infrastructuur. De opleidingen zelf worden uitgevoerd door de politieschool of brandweerschool. Het zijn de lokale brandweer- en politiezones die vervolgens een beroep zullen doen op deze opleidingen.

Deze investering past in de rol die de Provincie zichzelf wil aanmeten als partner van de West-Vlaamse gemeentebesturen. Dit dossier is duidelijk bovenlokaal, geen

enkele West-Vlaamse gemeente kan een dergelijke infrastructuur uitbouwen en onderhouden. Ook na de interne staatshervorming, die momenteel onderhandeld wordt met de Vlaamse regering, zal de Provincie West-Vlaanderen deze bevoegdheid mogen verderzetten.

Engagementsverklaring

Uiteraard doet de Provincie dit niet zomaar. Daarom is er vorig jaar een **engagementsverklaring** opgesteld waarbij alle gemeenten, politie- en brandweerszones zich engageren om dit centrum te erkennen als hét centrum voor de veiligheidsdiensten in West-Vlaanderen. De gemeenten staan mee in voor het beheer. Zowel de provincieraad als alle gemeenteraden keurden deze engagementsverklaring goed en ondersteunen dus de visie van het provinciebestuur om te investeren in het provinciaal opleidingscentrum van de veiligheidsdiensten. De investering past in de visie van het provinciebestuur om kenniscentra hier te houden: zonder volwaardig opleidingscentrum zou heel wat **expertise** verdwijnen.

Link met West Deal

Het verder versterken van de kenniscentra in relatie met het economisch weefsel is ook één van de belangrijkste speerpunten van **West Deal**, het strategisch plan gericht op de economische transformatie in West-Vlaanderen van gedeputeerde **Jean de Bethune**. Via de POM West-Vlaanderen wordt vorm gegeven aan de zogenaamde collectieve **Fabrieken voor de Toekomst**. Dit zijn geïntegreerde samenwerkingsverbanden volgens de triple-helixconfiguratie. Een van deze clusters is 'nieuwe materialen', waar ook producten van de veiligheidseconomie deel van uit maken. **TUA West**, de private stichting die in februari 2015 is opgericht, versterkt de actoren van het hoger onderwijs in hun onderzoekscapaciteiten in functie van dienstverlening aan de ondernemingen. ■

Site van het Provinciaal Opleidingscentrum voor de Veiligheidsdiensten (POV) in Zedelgem.

De rol van de gouverneur op vlak van veiligheid

foto: ©David Samyn

Carl Decaluwé

• **Gouverneur** van West-Vlaanderen

Als gouverneur van West-Vlaanderen ben ik bevoegd voor de noodplanning in mijn provincie, zowel aan land als op zee.

De grootste risico's aan land zijn de hoge-drempel-Sevesobedrijven, de gevangenissen, de havens en de kustregio, met in de zomermaanden een extra toevoer van ongeveer één miljoen toeristen. Ook de Noordzee vormt een reëel risico met haar drukke scheepvaartverkeer, windmolenparken, pijpleidingen, transport van gevaarlijke goederen en cruiseschepen.

Bij noodplanning is het belangrijk dat iedereen zich zoveel mogelijk voorbereidt op 'alle' mogelijke noodsituaties. Die kunnen uiteenlopen van overstromingen (Sinterklaasstorm) over kettingbotsingen (A19) naar treinongevallen (Wetteren) en incidenten met ondergrondse leidingen (Ghellingsen).

Een **risicoanalyse** vormt het uitgangspunt om een noodplan op te maken. In mijn provincie bestaan er twee **Algemene Nood- en Interventieplannen (ANIP)**: het ANIP West-Vlaanderen en het ANIP Noordzee voor respectievelijk de risico's aan land en op zee. Ze vormen een gestructureerd geheel met basisregels, afspraken en procedures die gelden bij noodsituaties. Aanvullend op de ANIP's maak ik **Bijzondere Nood- en Interventieplannen (BNIP)** op waarin specifieke risico's aan bod komen: het BNIP Elektriciteit, de BNIP's voor de hoge-drempel-Sevesobedrijven, voor gevangenissen... Bovenstaande provinciale noodplannen zijn multidisciplinaire plannen, waarin de afspraken en procedures voor een goede samenwerking tussen alle betrokkenen zijn vastgelegd.

Binnen de noodplanning onderscheiden we vijf disciplines. Discipline 1 zijn de hulpverleningsdiensten, discipline 2 de medische diensten, discipline 3 de politiediensten, discipline 4 de logistieke diensten en discipline 5, de diensten verantwoordelijk voor de informatie aan de bevolking.

Van zodra de provinciale fase wordt afgekondigd ben ik de verantwoordelijke beleidscoördinator en crisiswoordvoerder. Ik zit ook het coördinatiecomité voor, waar

de 5 disciplines mij adviseren, samen met de verantwoordelijke van het eventueel betrokken bedrijf.

De hulpverlening werkt als een ketting, waarbij iedere schakel belangrijk is: de ene discipline kan niet zonder de andere en elk vervult een cruciale rol om de hulpverlening doordacht en vlot te laten verlopen.

Elke discipline moet een monodisciplinair noodplan opmaken waarin de eigen procedures bij een noodsituatie worden beschreven.

Bedrijven zijn verplicht een intern noodplan op te stellen als uit hun risicoanalyse blijkt dat dit noodzakelijk is. Dit met als doel zowel mens als milieu zoveel mogelijk te beschermen tegen de gevolgen van zware ongevallen.

Maar noodplanning eindigt niet bij de opmaak van een papieren plan. Oefeningen zijn dan ook cruciaal om na te gaan of de opgestelde documenten in de praktijk werken. Zelf organiseer ik jaarlijks verschillende oefeningen om dit te testen. Door deze oefeningen leren de disciplines elkaar beter kennen. De onderlinge samenwerking en die met andere belanghebbenden worden er alleen maar door versterkt. Een goede voorbereiding op een mogelijke effectieve noodsituatie. Communicatie tussen de verschillende disciplines blijft tijdens een noodsituatie een heikel punt. Om deze informatie-uitwisseling te verbeteren introduceerde ik het digitale informatieplatform bij de lokale noodplanningsdiensten.

Om als hulpdienst goed voorbereid te zijn, is een degelijke opleiding nodig. Het **Provinciaal Opleidingscentrum voor Veiligheidsdiensten (POV)** in Zedelgem is nog volop in ontwikkeling, maar het belooft wel één van de meest performante opleidingscentra van Vlaanderen te worden.

Rampen vallen niet te plannen, een goede voorbereiding is onontbeerlijk! ■

Nieuwpoort reddingsoefening 9 september 2014

Energiek op het werk

Welzijn & preventie

Sinds vorig jaar is er een nieuwe wetgeving omtrent psychosociale risico's op het werk in werking getreden. In functie van deze nieuwe regelgeving, brengen al heel wat bedrijven de psychosociale risico's in kaart. SBM helpt u hierbij graag een gericht actieplan uit te werken. Deze acties kunnen zich praktisch vertalen in een opleiding, advies, of coaching, volgens de visie van uw bedrijf.

Menukaart 'Eat-move-work-live: energiek op het werk'

Eat: voeding vs vitaliteit

- Workshop vitaliteit: over slimme voedingsgewoontes
- voor meer vitaliteit
- Gezond eten:
 - Een flitsende start van je dag: een gezond en vitaal ontbijt
 - Gezonde tussendoortjes
 - Hoe boost ik mijn namiddag op: een energievolle lunch bereiden
 - Gezond, budgetvriendelijk en snel koken
 - Vegetarisch koken: basiscursus
 - Sushi: verrassend simpel
 - Mindful eten
- Stoppen met roken

Move: bewegen vs energie

- Ergonomie
 - Initiatie EHBO
 - Rugsparend werken
 - Fit@yourdesk
 - De bedrijfswagen als werkplek
- Start to move

Sessie 1 (in groep)

- Principes/aandachtspunten bij verantwoord starten met bewegen
- Gezonde voeding (diëtist)
- Interpreteren van individuele schema's

Sessie 2 (individueel)

- Gezondheidsscreening 1: fysieke paraatheid - diverse testen mogelijk
- Opmaken van individueel trainingsschema op maat met realistische doelstelling

Tussentijdse begeleiding

- Via email
- Coachings-/motivatiegesprek

Sessie 3 (x 6 maand)

- Gezondheidsscreening 2: meten van evolutie

Work: betrokkenheid / engagement vs jobsatisfactie / tevredenheid

- Insights Discovery®: inzicht in jezelf en de ander
- Vergroot je effectiviteit door positief denken
- Jezelf motiveren
- Motiverend leiding geven

Live: 'zijn' vs. levenskwaliteit

- Mindfulness@work - basis & vervolg
- Yoga@work
- Stress Release Program
 - Module 1: Fysical
 - Module 2: Energy
 - Module 3: Mindset
 - Module 4: Mindfulness
- Zeker van mezelf - rust in mezelf
- Evenwicht in denken en doen

SBM biedt de 'lerende netwerken' ondertussen een 'menukaart' van mogelijke trainingen rond welzijn op het werk. Dit onder de noemer 'Eat-move-work-live: Energiek op het werk!'.

Dit regionale opleidingsnetwerk biedt de deelnemende bedrijven en hun medewerkers een waaier aan opleidingen aan. In een lerend netwerk wint iedereen, zowel werkgever als werknemer: als werkgever kies en betaal je de opleidingen; als werknemer volg je de opleidingen in je vrije tijd.

Ook zin gekregen in de menu van het lerend netwerk?

Contacteer griet.matton@sbmopleidingen.be voor meer informatie.

Of kiest u liever à la carte?

Contacteer ons voor meer informatie.

De menukaart is niet bindend of limitatief.

Suggesties van klanten zijn altijd welkom.

www.sbmopleidingen.be

050 40 30 90

info@sbmopleidingen.be

Veiligheidsopleidingen in West-Vlaanderen

Wat slepen we uit de brand?

Hans Desmyttere • algemeen-directeur Provinciaal Opleidingscentrum voor Veiligheidsdiensten (POV)

Steve Margodt • opleidingsdirecteur WPS - politieschool

Patrick Samyn • opleidingscoördinator WOBRA - brandweerschool

Kenn Gurdebeke • opleidingscoördinator WOBRA - ambulanciersschool

André Goethals • opleidingscoördinator WOBRA - redder aan zee

In onze provincie bestaat al een jarenlange traditie van veiligheidsopleidingen voor politie-, brandweer-, ambulance- en reddingsdiensten. In West-Vlaanderen zijn het twee vzw's die deze opleidingen organiseren: **WPS (West-Vlaamse Politieschool)** en **WOBRA (West-Vlaams Opleidingscentrum voor Brandweer-, Reddings- en Ambulancediensten)**. In 2010 kwamen die zowel infrastructuur- als organisatorisch samen in het **Provinciaal Opleidingscentrum voor Veiligheidsdiensten (POV)** in Zedelgem via een faciliterende vzw **WFIV (West-Vlaams Facilitair Instituut voor de Veiligheidsdiensten)**. Het POV wil zich ontwikkelen tot een hedendaags multidisciplinair opleidingscentrum voor de publieke veiligheid én het bedrijfsleven.

Geografisch richt het POV zich primair tot de West-Vlaamse veiligheidsdiensten. Dit voor de basisopleidingen en voortgezette vorming. Vervolgens richt ze zich tot Vlaamse doelgroepen voor gespecialiseerde oefeninfrastructuur, waar ze complementair is met andere provinciale scholen. Als kennis- en expertisecentrum wil het POV zich ook internationaal profileren, door samenwerkingsverbanden met andere veiligheidsscholen in bijvoorbeeld Nederland en Frankrijk, maar ook door intens samen te werken met het **Innovatiecentrum voor Veiligheid (INNOS)** vzw (zie afzonderlijk artikel in dit themanummer op pagina 7).

Het POV focust vooral op vorming en praktijkopleidingen. Het biedt een duidelijke provinciale meerwaarde als bovenlokaal praktijkcentrum door een uniek aanbod en door het verder verhogen van de kwaliteit van de opleidingsinfrastructuur via de uitvoering van het infrastructuur masterplan.

Police Academy...the real thing

De **West-Vlaamse politieschool (WPS)** organiseert zowel de basisopleidingen in opdracht van de federale politie (agent van de politie, inspecteur van de politie, hoofdinspecteur van de politie) als voortgezette vormingen in opdracht van de lokale politie (19 West-Vlaamse politiezones). Het aantal aspiranten (variërend van 60 tot 120 per jaar) is

afhankelijk van het rekruteringsbeleid dat de federale politie bepaalt en hangt ook samen met de personeelsbehoefte bij de lokale zones. De opleiding tot inspecteur duurt 1 jaar. De opleiding hoofdinspecteur duurt 1 academiejaar. Deze kandidaten (15 à 30 personen op jaarbasis) hebben minstens 6 jaar dienstervaring en komen later terecht in het middenkader. Een derde belangrijke groep, bovendien het talrijkst, zijn de cursisten die komen voor voortgezette vormingen. Een jaarlijkse behoeftepeiling in de korpsen bepaalt hier het ruime aanbod. In 2014 ging

het bijvoorbeeld om 125 verschillende onderwerpen voor ruim 6.000 cursisten.

Om het realiteitsgehalte van het politie-onderwijs nog te verhogen startten in april 2015 de werken om een bestaand bouwblok op het POV om te vormen tot **simulatiehuis**. Momenteel wordt dit blok gebruikt als oefenruimte (benaderen van gebouwen) voor de oefeningen Tactische Politie-Interventies (TPI). Ook het terrein errond wordt hiervoor gebruikt (benaderen van voertuigen en personen). Het is de bedoeling om dit blok niet enkel op te

waarden, maar ook om een aantal zaken te integreren die het zowel voor politiediensten als externen aantrekkelijk maken om praktijkgericht en waarheidsgetrouw te komen trainen. In combinatie met de sporthal en de toekomstige schietstand kan dit voor korpsen betekenen dat ze een volledige dag geïntegreerd kunnen oefenen. Bovendien is het de bedoeling dat een aantal heel specifieke scenario's enkel hier kunnen worden geoefend.

De ruimtes krijgen ook een multifunctionele inrichting om voor diverse doeleinden te kunnen dienen: TPI, huiszoeking, rollenspel...

Brandend actueel

Ook de **brandweerschool van WOBRA (West-Vlaams Opleidingscentrum voor Brandweer-, Reddings- en Ambulancediensten)** organiseert zowel basisopleidingen (brevetopleidingen) als voortgezette vormingen. Bij de reguliere brevetopleidingen organiseert WOBRA de opleiding brandweerman (jaarlijks circa 170 kandidaten) en periodiek de daaropvolgende brevetopleidingen. In de recentst georganiseerde cursussen waren dit de cursistenaantallen: de opleiding Korporaal (circa 241 kandidaten), de opleiding Officier (circa 50 kandidaten) en de opleiding Sergeant (circa 230 kandidaten). Naast de reguliere brevetopleidingen voorziet de brandweerschool ook diverse specialisatieopleidingen en

diverse bedrijfsopleidingen. Ook zijn er regelmatig proeven voor brandweerdikers in het kader van de verlenging van hun getuigschrift met 5 jaar geldigheid. Om bij interventies van de brandweer met asbest om te gaan, creëerde het Kenniscentrum Civiele Veiligheid van Binnenlandse Zaken (KCCE) een opleiding. Voor elke school werden trainers opgeleid. WOBRA biedt deze opleiding aan voor de West-Vlaamse korpsen.

Om deze brandweeroopleidingen kwaliteitsvol te blijven organiseren wordt er op het POV in Zedelgem een hoogwaardige oefeninfrastructuur gebouwd voor brandbestrijding: **het oefengebouw en de oefenplaat**. Een realistische trainings-, oefen- en testsite is nu eenmaal noodzakelijk om de brandweerdiensten voor te bereiden op nieuwe ontwikkelingen binnen industriële en residentiële gebouwen. Want die zijn nu in de meeste gevallen uitgerust met actieve brandbeveiligingsinstallaties.

De vuurhal

Het belang van de veranderende condities waarin binnenbranden zich voordoen en de invloed van de recente ontwikkeling inzake berekeningsmethodes (CFD – Computational Fluid Dynamics) vormt een tweede belangrijk aspect voor de nieuwe oefeninfrastructuur. Het nieuwe oefengebouw (ook **vuurhal** genoemd) zal aan deze trainings- en onderzoeks-

behoefte tegemoetkomen. Naast het oefengebouw komt er een oefenplaat om tactiek en techniek te oefenen in een warme omgeving.

Gezien de omvang, de vereiste expertise en de noodzakelijke vergunningen moest deze investering bovenlokaal (provinciaal) worden gerealiseerd, om voldoende schaalvoordelen te bekomen. Via hun deelname in de vzw WOBRA en de ondertekening van het samenwerkingsconvenant wordt dit project ook ondersteund door de hulpverleningszones en gemeentebesturen. Dit project zal (in het kader van de brandweerhervorming) beantwoorden aan de behoefte om suprazonaal te oefenen en de infrastructuur wordt ook opengesteld voor de politiediensten van de andere Vlaamse provincies.

Een ambulancier van hier

De WOBRA-opleiding 'hulpverlener-ambulancier' bestaat uit drie kernelementen. De basisopleiding wordt jaarlijks georganiseerd in functie van de behoeften van de erkende Diensten-100 in de provincie. Ieder jaar wordt minstens een basiscursus hulpverlener-ambulancier georganiseerd, telkens voor circa 40 kandidaten. Na een eerste examen moeten de geslaagden dan nog eens een praktijkstage volgen. Daarnaast is er jaarlijks voor circa 1.000 ambulanciers minimum 24 uur permanente vorming.

Belangrijk is ook de 6 uur durende opleiding rond '**spinale immobilisatie**'. Die behandelt het gebruik van een aantal apparaten en strategieën om de wervelkolom na een blessure te stabiliseren en daarmee schade aan het ruggenmerg te voorkomen. Hiervoor trok de school een aantal gespecialiseerde docenten aan en kocht ze ook specifiek materiaal aan waardoor de West-Vlaamse ambulanciersschool zich onderscheidt van andere provincies.

Het derde kernelement van de ambulanciersschool zijn de vijfjaarlijkse evaluaties (voor jaarlijks circa 180 personen). Geslaagden zien hun brevet verlengd met 5 jaar.

In samenwerking met de diensten van de gouverneur organiseert WOBRA ook de opleidingen in het kader van **noodplanning**. ASTRID-communicatie, OSR en de terugkomdag voor noodplanningsambtenaren worden aangeboden aan de hulpverleners van de verschillende disciplines en leden van gemeentelijke veiligheidscellen.

Redder aan Zee

Al 18 jaar organiseert de vzw WOBRA op een professionele manier de **opleiding 'Redder aan Zee'**. Ze bestaat uit een basisopleiding, bekwaamheidspoeven en een gespecialiseerde opleiding tot postoverste. De basisopleiding is gespreid over twee kalenderjaren. Ze start in september en eindigt in augustus van het

daaropvolgende jaar. Jaarlijks schrijven meer dan 400 jongeren zich in voor de basisopleiding om het brevet van 'Redder aan Zee' te behalen. De geldigheidsduur van het brevet is vastgelegd op 3 jaar. Na drie jaar moeten de brevethouders hun brevet updaten door een bekwaamheidsproef af te leggen.

Opleidingen voor bedrijven

De brandweerschool is ook sterk gericht op bedrijfsopleidingen. Dit in functie van de toepassing van het nieuw KB van 28/03/2014 betreffende de brandpreventie op de arbeidsplaatsen. Dit bepaalt dat elke werkgever een brandbestrijdingsdienst moet oprichten. Maar ook kleinere bedrijven komen via de groepsopleidingen van de **POM West-Vlaanderen**

voor brandweeropleidingen bij de brandweerschool. WOBRA biedt hiervoor specifieke opleidingen en modules aan.

In de oefeninstallatie ontvangen de deelnemers praktische training in het correct gebruik van kleine blusmiddelen. Daarnaast biedt WOBRA ook opleidingen aan voor gevorderden, die meer praktijk bevat en allerlei noodscenario's kan behandelen. Met sectoren als de voedingsnijverheid en de horecafederatie organiseert WOBRA ook dagopleidingen, met aandacht voor evacuatie en een concrete casestudy. De West-Vlaamse brandweerschool is ook een erkend VDAB-opleidingscentrum voor de STCW-opleidingen (brandbestrijding op vaartuigen).

Daarnaast organiseert WOBRA nog tal van opleidingen op maat rond EHBO, reanimatie en bedrijfshulpverlening voor derden en bedrijven. Ook Vives hogeschool komt naar de Campus POV om hun bachelor-na-bachelor studenten op te leiden in evacuatie- en immobilisatietechnieken.

Het POV beschikt ook over een praktijkruimte voor evacuatietrainingen voor verpleeg- en zorginstellingen die eveneens wettelijk verplicht zijn om hun medewerkers op te leiden. Op het POV in Zedelgem is sinds enkele jaren een volledige ziekenhuisafdeling ingericht met bedden, branddeuren, licht-, geluids-

foto: © Redder aan Zee

West-Vlaamse pioniers in opleiding 'maatschappelijke veiligheid'

Het 7de jaar **Integrale Veiligheid** is een eenjarige studierichting, namelijk een secundair-na-secundairopleiding (Se-n-Se) op het niveau van het **Technisch Secundair Onderwijs (TSO)**. Ze wordt in West-Vlaanderen aangeboden in het **SiVi (Technisch Instituut Sint-Vincentius) in Torhout** en in het **MSKA (Middenschool-Atheneum) in Roeselare**. Deze twee scholen waren de pioniers in Vlaanderen voor het opzetten van een dergelijke richting, die sinds het schooljaar 2009-2010 wordt aangeboden in 15 onderwijsinstellingen, verspreid over alle provincies. Uitgangspunt van de richting is de studenten te laten kennismaken met de waaier aan uniformberoepen binnen de volledige veiligheidssector (publiek en privaat). Verder wil ze de studenten zo goed mogelijk voorbereiden op een functie binnen dat werkveld. Naast kennisoverdracht worden de gemeenschappelijke attitudes

en vaardigheden die noodzakelijk zijn bij alle beroepen in de veiligheidssector intensief geoefend: sociaal en communicatief vaardig zijn, gepast kunnen reageren in zeer uiteenlopende situaties, een goede fysieke conditie bezitten en teamgericht kunnen werken.

De opleiding 'Integrale Veiligheid' bereidt jongeren optimaal voor op een job als bewakingsagent binnen de private sector, brandweerman, politie-inspecteur of een andere veiligheidsfunctie. Zowel de WPS als de WOBRA dragen hun steentje bij in de opleiding van de studenten van het 7de jaar Integrale Veiligheid door middel van lessen, ondersteuning in het programma en kwaliteitsbewaking. De leerlingen krijgen telkens de nodige attesten van de gevolgde pakketten. In het schooljaar 2014-2015 waren er **140** leerlingen. ■

en rookeffecten... Zorginstellingen als AZ Delta uit Roeselare en Jan Yperman uit Ieper laten hun mensen bij WOBRA geregeld een basisopleiding brandbestrijding volgen. Vanuit de deelopleiding hulpverlener-ambulance wordt bovendien een heel specifieke evacuatie-training voor verpleeg- en zorginstellingen aangeboden. In de ziekenhuismodule kunnen realistische situaties in ziekenhuizen en woonzorgcentra worden gesimuleerd, compleet met dummy-patiënten, evacuatie- en blusmiddelen, rolstoelen... Vanuit de zorgsector is er veel

belangstelling voor deze praktijkgerichte opleidingsmogelijkheden.

Wegens wettelijke bepalingen is het directe bedrijfsaanbod van de West-Vlaamse Politieschool beperkt uitgebouwd. Het **simulatiehuis** staat wel ter beschikking van privébedrijven of private veiligheidsdiensten om trainingen te organiseren. In dit simulatiehuis zullen immers een incheckruimte (luchthavens), het onthaal van een bedrijf of ziekenhuis, een café of een winkel worden voorzien. Daarnaast voorzien de voortgezette vormingen van de

WPS specifieke lerende netwerken tussen de korpschefs of leidinggevenden van de verschillende West-Vlaamse politiezones en West-Vlaamse bedrijven. Via bedrijfsbezoeken gebeurt er kennisuitwisseling op vlak van personeelsmanagement, fusieproblematiek, internationalisering, innovatie, enzovoort. De korpschefs gingen al bij verscheidene West-Vlaamse bedrijven op bezoek, zoals Club Brugge, Thermote & Vanhalst, Dovy Keukens, AZ Groeninge en Roularta. ■

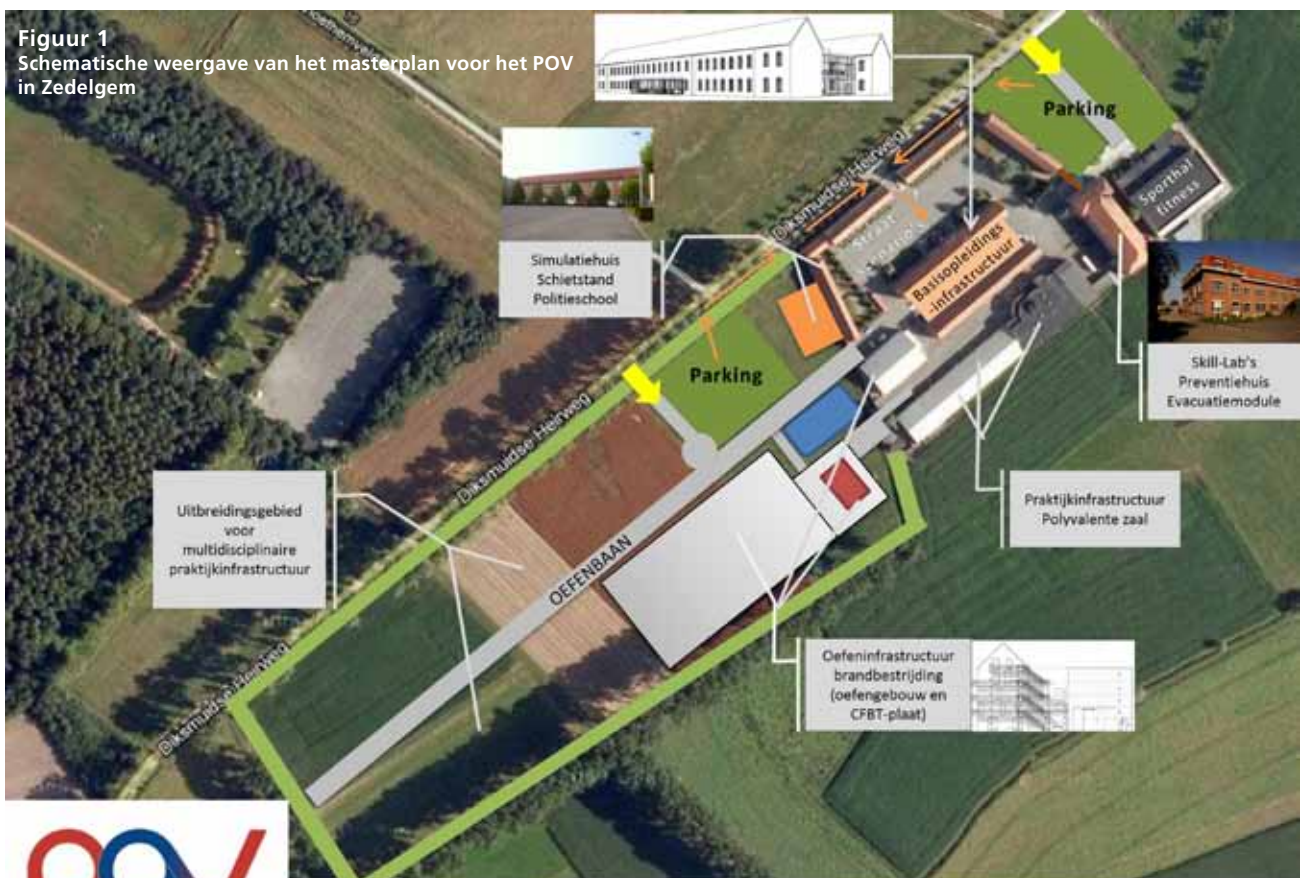
De gedaanteverwisseling van een militair schoolcomplex

Het ruimtelijk-functioneel masterplan voor het POV in Zedelgem voorziet in de ombouw van de voormalige militaire school voor onderofficieren langs de Diksmuidse Heirweg in Zedelgem tot een multidisciplinair opleidingscentrum en kenniscentrum voor de veiligheidsdiensten. Op deze site wordt oefeninfrastructuur uitgebouwd voor de brandweerschool, ambulanciersschool en politieschool. Tevens zal de globale

basisopleidingsinfrastructuur volledig worden gerenoveerd (leslokalen, refter, auditorium...). In een eerste fase (huidige legislatuur) bedraagt de kostprijs van het masterplan circa 12,4 miljoen euro, waarvan de Provincie West-Vlaanderen 10,3 miljoen euro cofinanciert. ■

► www.campuspov.be

Figuur 1
Schematische weergave van het masterplan voor het POV in Zedelgem

Unieke West-Vlaamse opleiding 'Bachelor Maatschappelijke Veiligheid' zit in de lift

Evelien De Pauw • onderzoeker aan de Onderzoeksgroep Maatschappij & Veiligheid, VIVES Hogeschool

Veerle Dupont • opleidingshoofd van de Bachelor Maatschappelijke Veiligheid, VIVES Hogeschool

In september 2015 trapt de opleiding bachelor in de maatschappelijke veiligheid voor de 12e maal af. In 2004 zette Hogeschool VIVES deze 3-jarige professionele bacheloropleiding op de kaart in de campus Kortrijk. De studierichting is uniek in Vlaanderen over alle hogescholen en universiteiten heen en heeft ook nog geen Waalse 'tegenhanger'.

De opleiding kadert in een brede invulling van het begrip integrale veiligheid. Naast 'criminaliteit' en 'overlast' bevat het programma ook zaken als 'leefbaarheid', 'kwaliteit van het wonen', 'wijkontwikkeling', 'ruimtelijke ordening', 'bedrijven en veiligheid'... Ook de fysieke component, 'civiele veiligheid' en of 'nood- en interventieplanning' en het domein van de arbeidsveiligheid staan expliciet en doelbewust in het studieprogramma. Een integrale veiligheidsbenadering impliceert dat veiligheidsproblemen op verschillende niveaus worden verklaard en aangepakt. Daarbij worden de complexiteit van het fenomeen en de bredere context niet uit het oog verloren. Deze visie op integrale veiligheid vertaalt zich ook in het curriculum: veiligheidsvraagstukken op het gebied van verkeer, openbaar vervoer, manifestaties en evenementen, terrorisme en radicalisering, e-veiligheid... worden interdisciplinair benaderd.

Afgestudeerde bachelors in de Maatschappelijke Veiligheid geven het integrale veiligheidsbeleid vooral op lokaal

niveau mee vorm. Ze zijn in de eerste plaats **regisseurs** in het veiligheidsnetwerk. Op basis van onderzoek (veiligheidsdiagnostiek, bevolkingsbevragingen, enquêtes bij experts...) geven ze advies rond veiligheidszorg en veiligheidsbeleid. Zij ondersteunen hun dienst – politie, lokale overheid, privaat bedrijf – bij de opmaak van een beleid of concreet actieplan. De rol van manager of regisseur, beleidsmedewerker en preventiewerker zijn de drie voornaamste **beroepsprofielen** waartoe we opleiden. Advies geven, concrete maatregelen ontwikkelen, onderzoek doen en trainen in veiligheidsissues zijn inherente taken aan deze rollen. Deze beroepsrollen ontstonden in samenspraak met onze partners uit diverse sectoren en werden intussen ingebed in de leerlijnen van de opleiding.

Studenten met interesse in maatschappelijke veiligheidsvraagstukken en security-issues moeten in Vlaanderen tot op vandaag nog altijd naar **Kortrijk** sporen om het unieke bachelordiploma te behalen. En dat doen er jaarlijks circa

250. De student studeert het liefst dicht bij huis, zo blijkt uit de cijfers. Maar liefst 70 % van de studenten die het diploma in dagonderwijs willen behalen, komt uit Oost- of West-Vlaanderen. In het traject Afstandsonderwijs¹ waar werkende studenten instromen is de spreiding groter.

Deze opleiding zit in de lift: tot 2012 bedroeg de instroom een 70-tal studenten, maar in september 2013 liep dat op tot 90 en in september 2014 tot 103 studenten in het eerste jaar. Sinds januari 2015 tellen we **250 alumni** met het diploma bachelor in de Maatschappelijke Veiligheid, waarvan 15 studenten afstandsonderwijs.

De afgestudeerden die hun weg vonden naar de arbeidsmarkt werken voornamelijk in het **publieke domein**. Ze zijn verkeersdeskundige, slachtofferbejegenaar, preventiewerker, beleidsmedewerker of medewerker preventie en noodplanning bij de politie, medewerker interne dienst voor veiligheid en preventie bij de politie, preventieadviseur in een non-profitorganisatie of bedrijf, preventieambtenaar en buurtbemiddelaar in een stedelijke preventiedienst, ambtenaar noodplanning, mobiliteitsambtenaar, coördinator integrale veiligheid, stafmedewerker integrale veiligheid en bemiddelingsambtenaar GAS bij de gemeente, of inspecteur veiligheid bij de douane. ■

► www.vives.be

¹ Sinds 2007 tekenden we een variant uit voor studenten die, in combinatie met werk of een gezin, het diploma via Afstandsonderwijs willen behalen. Jaarlijkse start een groepje van 30 studenten dit uitdagende traject van 4 jaar.

SLAGKRACHTIG EN WERKBAAR ORGANISEREN: EEN ONDERNEMER GETUIGT

Luc Vermeersch, zaakvoerder Helbig

Een mensgericht bedrijf waar je zaken doet met je hart. Dat was de droom van **Luc Vermeersch** toen hij **Helbig** uit Brugge overnam en overhevelde naar Ruddervoorde. Het bedrijf bedenkt en produceert kwalitatieve en creatieve modulaire systemen voor winkelinrichting. Helbig stelt 13 tevreden mensen tewerk en bewijst hiermee dat investeren in werknemers rendendeert.

Hoe bent u aan deze uitdaging begonnen?

Luc Vermeersch: “We zijn gestart met een strategische oefening om onze focus te bepalen. De vraag hoe Helbig zich kan onderscheiden van alle andere winkelinrichters, stond hierbij centraal. We besloten in te zetten op beleving en vertaalden dit o.a. in onze ‘ADHD-houding’: *Altijd dienstbaar, hartelijk en dichtbij.*”

Hoe vertaalt dit zich in uw personeelsbeleid?

“We maken dagelijks werk van *zelfsturende teams*, waarbij ieder zijn bijdrage levert tot het resultaat. Hierdoor hoeft de leidinggevende niet meer overal in te springen en heeft hij of zij ook niet meer overal het laatste woord. Efficiënt en uitdagend tegelijk.

Per jaar richten we ook *twee deelmomenten* in. Het team krijgt dan onder meer een overzicht van de jaarcijfers. Ik had er geen problemen mee om dit te delen. Het levert alleen maar een grotere betrokkenheid op.

We houden ook *evolutiegesprekken* met de werknemers. We bepalen dan duidelijke doelen, rekening houdend met ieders talenten. Mensen krijgen energie wanneer ze hun kwaliteiten voor het werk kunnen inzetten en halen dan de beste resultaten. Bij Helbig willen we ook een positieve werkomgeving creëren. We hebben daarvoor o.a. *het telraam* geïnstalleerd, een ludiek trucje om het aantal gegeven complimentjes bij te houden en zo dagelijks het positieve naar buiten te brengen.”

Welk effect stel je vast?

“Door de mensen meer te betrekken, is ons team hechter geworden. Dit zorgt voor een betere samenwerking en minder spanningen. Ook de veerkracht en de weerstand van het team is groter, een cruciaal gegeven gezien de schommelingen van de marktvraag en de nieuwe uitdagingen die elkaar steeds sneller opvolgen.”

Welke groeipaden liggen nog open?

“Momenteel werken we onder begeleiding van het PVO aan het optimaliseren van onze processen. De goede samenwerking in het team vormt hierbij een stevige basis.”

Waarom is het belangrijk om je werknemers meer te betrekken?

“Werknemers anno 2015 kan je niet meer boeien met enkel nog een goed loon, ze willen meer. Een bedrijf is slagkrachtiger als de werknemers betrokken zijn en ervoor gaan. Dit vergt moed van de leidinggevende en de overtuiging dat het werkt. Het is een uitdaging voor alle organisaties: kmo's, non-profits en multinationals. Het gaat om werken mét de mensen en je organisatie verder ontwikkelen vanuit de energie bij de werknemers.”

Bent u geboeid door de bovenstaande getuigenis? Wilt u hier zelf mee aan de slag in uw organisatie? Dan interesseren volgende events u wellicht:

- › Donderdag 8 oktober, Kortrijk : Inspiratieavond SLAGKRACHTIG EN WERKBAAR ORGANISEREN
- › Dinsdag 3 november, Kortrijk: Arbeidsmarktsymposium WEST4WORK
- › Vanaf 20 november, Kortrijk: Opleiding SLAGKRACHTIG EN WERKBAAR ORGANISEREN

ACADEMIE VOOR
DE TOEKOMST
INNOVATIEVE CREATIE

ondernemen in
west-vlaanderen

maakt werk van West-Vlaanderen

SYNTRA VOOR BEDRIJF EN MEDEWERKERS

www.escala.be
opleiding en begeleiding

2014 was genereus werkjaar voor intercommunale WVI

Een bedrijfsverzamelgebouw voor iedere gemeente?

In deze tijden van structurele schaarste aan bouwgronden voor betaalbare koopwoningen en aan terreinen voor bedrijfshuisvesting, slaagt WVI er toch in om zijn aanbod aan te scherpen. Daarvoor moet de 50-jarige intercommunale wel haar inspanningen verdelen over een steeds breder instrumentarium en meer creatief uit de hoek komen.

WVI is, met een team van 85 medewerkers, in een groot deel van West-Vlaanderen actief in het ontwikkelen van bedrijven-terreinen, betaalbare woonprojecten en in ruimtelijke planning, mobiliteit en milieu.

De intercommunale kon in 2014, dankzij de realisatie van enkele bestemde gebieden, opnieuw een licht toegenomen volume aan **bedrijventerreinen** in de markt zetten in vergelijking met de periode 2011-2013. De verkoop bedroeg circa 34 ha voor nieuwe bedrijfsvestigingen. Verdeeld over een 30-tal terreinen werden zo 83 bedrijven gehuisvest.

Momenteel heeft de intercommunale ruim 808 ha bedrijfsgrond in ontwikkeling, gespreid over 66 terreinen en is er 100 ha bouwrijpe bedrijfsgrond beschikbaar.

Algemeen directeur Geert Sanders: "Nu een aantal ruimtelijke planningsprocessen afgerond zijn, kunnen we in de komende jaren heel wat bouwrijpe grond op de markt aanbieden. WVI ontwikkelt alleen nog CO₂-neutrale bedrijventerreinen. De bedrijven die zich willen vestigen op een CO₂-neutraal terrein zijn onder meer verplicht om groene energie aan te kopen, WVI begeleidt hen bij het zoeken naar energiebesparende oplossingen. In 2014 gingen er vijf CO₂-neutrale bedrijventerreinen in uitgifte: Ledegem Vierschaere, Pittem Posterij, Koekelare Ten Barne, Zedelgem Zangersbos en Vleteren Fleterna. Dat brengt het totaal momenteel op 14 CO₂-neutrale terreinen."

Rol voor private ontwikkelaars

De jongste hype in de tak bedrijfshuisvesting van WVI heet '**bedrijfsverzamelgebouw**'.

In deze infrastructuur worden kleinere modules aangeboden aan bedrijven die weinig ruimte nodig hebben. Ze kunnen één of meerdere modules casco aankopen zodat ze die zelf kunnen inrichten. Dat gebeurde in 2014 in Beernem, Ingelmunster, Vleteren (Fleterna-Site) en Zedelgem (Zangersbos). Nieuwe

Nieuw bedrijfsverzamelgebouw Zangersbos in Zedelgem.

projectzones zijn op til via een formule waarbij private ontwikkelaars zelf bedrijfsverzamelgebouwen kunnen bouwen, onder andere in Lichtervelde.

WVI zet de jongste jaren ook steeds meer in op de revitalisering van oude bedrijfsterreinen en dat op een geïntegreerde manier. In 2014 werd voor de bedrijvenzone Heernisse in Diksmuide een reconversieproject opgeleverd. In opdracht van de stad Ieper werd een reconversiestudie voor de bedrijvenzone Ieperleekanaal uitgewerkt.

Inspelen op nieuwe woonvormen

Voor de divisie residentiele bouwprojecten van WVI was 2014 eveneens een genereus en welvarend jaar, met de verkoop van 124 kavels in 23 verkavelingsprojecten, dat is 10% meer dan in 2013. Hiermee zit de trend (sedert de crisis van 2008) opnieuw in stijgende lijn. Aan lokale sociale bouwmaatschappijen werd grond verkocht voor 29 woonentiteiten, wat meteen de sociale mix ten goede komt.

Aan de aankoopzijde was er de verwerving van 5,5 ha (lichte stijging in vgl. met 2013) op 12 locaties. Aan- en verkoop bleven in evenwicht, waardoor de voorraad aan realiseerbare terreinen stagneert op ongeveer 147 ha.

Geert Sanders: "De vraag naar betaalbare kavels blijft groot, maar de kopers twijfelen toch langer en de banken eisen meer eigen inbreng bij het toestaan van leningen. Onze voorraad aan uitgeruste kavels bedroeg einde 2014 ongeveer 155 ha.

Het spreidingspatroon is aan het verschuiven naar een concentratie- en verdichtingspatroon. Daarom zet WVI in op speciale woonprojecten zoals de herinvulling van verlaten bedrijfsruimten en kernversterking. Gemeentebesturen en OCMW's begeleiden bij hun bouwprojecten voor bejaarden, alleenstaanden en kleine gezinnen, blijft succesvol. Een 40-tal dergelijke woningen zijn in realisatie."

WVI gaat ook voor een voortrekkersrol op vlak van duurzame projecten en nieuwe woonvormen.

Extra feestvreugde

WVI vierde vorig jaar een halve eeuw werking en die feestvreugde wordt mee aangewakkerd door sterk verbeterde resultatencijfers op de jaarrekening. De omzet klom fors van 27,8 naar 35,8 miljoen euro en het exploitatieresultaat werd omgebogen van rode cijfers in 2013 (als gevolg van de aanleg van een voorziening voor de responsabiliseringsbijdragen) naar 9,2 miljoen bedrijfswinst in 2014.

WVI wordt vanaf 2015 wel geconfronteerd met een mogelijke negatieve financiële impact van de nieuwe vennootschapsbelasting op intercommunales. ■

► www.wvi.be

JBVI

Duco expandeert met nieuw magazijn en extra jobs

Duco Ventilation & Sun Control, producent van ventilatie- en zonweringsystemen, plant de bouw van een nieuw logistiek centrum van 6.000 m² op de site langs de E40 in Veurne. Opmerkelijk: om het ganse gebouwencomplex beter met elkaar te verbinden investeert de onderneming tegelijk ook in de realisatie van een nieuw stuk openbare weg.

Duco doorstond de verslapping in de bouwsector van de jongste vijf jaar goed en investeert opnieuw op diverse fronten. De geconsolideerde omzet (via O2 Holding) klom in 2014 naar 33 miljoen euro. De tewerkstelling evolueerde recent van 90 naar 100 medewerkers, verspreid over de twee vennootschappen **Vero Duco** (producten voor de residentiële markt) en **Vero Projects** (projecten voor utiliteitsbouw) en momenteel lopen nog extra aanwervingen.

Duco is opgestart in 1991 door ondernemer **Luc Renson** die zich, met een breed gamma aan ventilatieroosters voor in woningbouw, profileerde als trendsetter in zijn sector. Ondermeer door in te spelen op de toen zeer vooruitstrevende Nederlandse bouwnormen.

Het bedrijf kende een fikse groei en behoort vandaag tot de Europese top in woningventilatie. 90% van de producten die in Veurne worden gemaakt zijn bestemd voor het buitenland, met Nederland als grootste afzetmarkt.

Bij een eerste grote expansiefase in 1998 verhuisde de firma van Nieuwpoort naar een bedrijfsterrein van 3 ha langs de autosnelweg in Veurne. Daar werd een nieuwbouw neergepoot met 22.000 m² oppervlakte. Die kreeg in 2008 een vervolg even verderop met 16.000 m² extra gebouwen als onderdak voor Duco Projects. In 2013 verwierf Luc Renson het achtergelegen pand van het stop gezette Noordermetaal met nog eens 16.500 m² oppervlakte.

Hendrik Dejonghe, Marketing Manager bij Duco: "Sinds 2012 verruimen we onze actieradius met het ontwerpen en produceren van een totaalaanbod voor woningventilatie inclusief zonweringsystemen. In die optiek ontwikkelen we onze eigen CO₂- en vochtsensoren. Naast deze sturingscomponenten ontwerpen en produceren we nu ook eigen ventilatorboxen voor de afvoer van vervuilde lucht. Deze ontwikkelingen vereisten de creatie van een nieuw R&D-labo en een testcentrum. Bovendien startte een nieuwe elektronicaproductie.

Dit alles resulteerde in een ernstig plaatsgebrek in onze vestiging in de Handelsstraat. Het logistieke onderdeel van de marketingafdeling en de helft van de grondstoffenvoorraad

werd al overgebracht naar het gebouw van het voormalige Noordermetaal. Maar om de werking van het bedrijf zo efficiënt mogelijk te houden, opteren we ervoor om beide sites met elkaar te verbinden en alles onder één dak te brengen via een nieuwbouw van 6.000 m². Die moet plaats bieden aan een nieuw logistiek centrum. We zitten nu in de fase van de bouw aanvraag. Eenmaal alle bouwwerken gerealiseerd, zal Duco in Veurne over een bedrijfsoppervlakte beschikken van maar liefst 101.000 m²."

Sociale ambassadeur

Naast zijn rechtstreekse tewerkstelling genereert Duco ook nog een 20-tal sociale arbeidsplaatsen via het maatwerkbedrijf (voorheen beschutte werkplaats) **De Oesterbank uit Oostende**. Via de enclaveformule zijn de medewerkers van De Oesterbank (onder begeleiding) aan de slag op de site van Duco. Die duurzame samenwerking sinds ruim 20 jaar leverde Duco eind 2014 de titel op van 'ambassadeur van de Vlaamse beschutte werkplaatsen.' Nog meer eerbetoon viel het innovatieve team van Luc Renson in juli 2015 te beurt met de ontvangst van het gerenommeerde en Europees erkende Qualicoat-kwaliteitslabel voor zijn gelakte producten. ■

► www.duco.eu

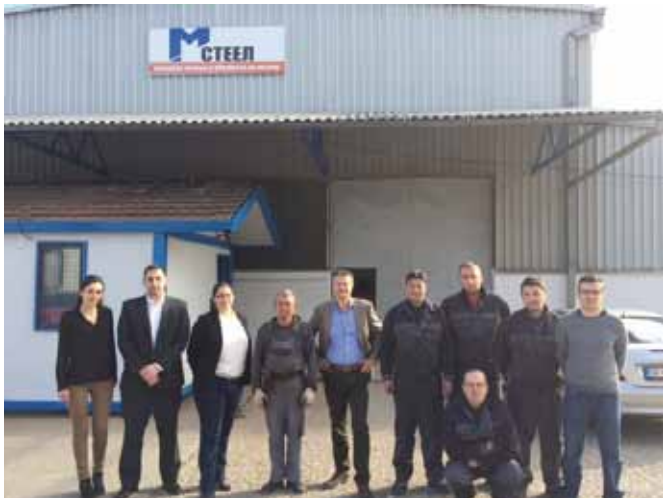
JBVI

Slabinck nv opent productiefiliaal in Macedonië

Slabinck nv, de Brugse specialist in metaalbewerking, zet een nieuwe fase in van zijn robuust groeitraject. Het West-Vlaamse toeleveringsbedrijf opent in de Macedonische hoofdstad Skopje een productiefiliaal. Dit zal instaan voor de fabricatie van metalen onderdelen voor de lokale fabriek van de Vlaamse busbouwer Van Hool.

Deze geografische uitbreiding van Slabinck heeft ook positieve gevolgen voor de dynamiek en de tewerkstelling in het moederbedrijf in Ten Briele in Brugge. Daar zijn sinds januari 2015 20 nieuwe medewerkers aan de slag.

Slabinck nv heeft in Vlaanderen een reputatie opgebouwd in metaalbewerking, plaatbewerking, lasersnijden en laswerken. De Brugse onderneming doorliep de jongste 10 jaren een opmerkelijk groeiparcours: de tewerkstelling verdubbelde van 50 naar ruim 100 medewerkers en er is in hoog tempo geïnvesteerd in een moderne en performante productie-uitrusting, in een ruimtelijke uitbreiding en in interne opleidingen. De opeenvolgende kwaliteitscertificaten zijn een uiting van de kwaliteitsambities van de onderneming.

Bedrijfsleider Luc Slabinck: “In de jongste crisisperiode (2009-2013) waarbij nogal wat metaalbedrijven in onze regio moesten afbouwen, hebben we niet alleen stand gehouden, maar zijn we blijven groeien in omzet en in tewerkstelling. De investering in Macedonië onder de bedrijfsnaam **M-Steel** is een logische en positieve stap in onze offensieve strategie. De Belgische busbouwer Van Hool (een kroonjuweel van de Belgische economie) is voor ons een belangrijke klant. Gezien Van Hool beslist om een deel van de productieactiviteiten te verschuiven naar Oost-Europa, was het voor ons een opportuniteit om mee in te stappen. Liever dan een deel van ons volume voor deze klant te verliezen. De start van een productiefiliaal in Macedonië biedt ons ook opportuniteiten om in Oost-Europa nieuwe markten aan te boren die complementair zijn op onze Belgische klanten. Er is alleszins absoluut geen sprake van inkrimping van de activiteiten

in Brugge. Wel van een geografische expansie gericht op klanten die we vanuit België sowieso niet zouden kunnen bedienen. Bovendien wordt de nieuwe fabriek aangestuurd vanuit Brugge wat zich hier vertaalt in extra dynamiek en tewerkstelling.”

Blijven investeren in Brugge

In juni 2015 installeerde Slabinck een nieuwe plaatbewerkingsmachine in zijn Brugse fabriek. Eerder dit jaar werden 3 heftrucks en 2 elektrische stapelaars vernieuwd en kwamen er 8 extra lastoestellen met lasafzuiging.

Luc Slabinck: “De jongste investeringen vergen een inspanning van 700.000 euro. Ze illustreren onze intentie om onze Belgische fabriek verder uit te bouwen als het speerpunt en zwaartepunt van onze bedrijfsactiviteit. Ter vergelijking: in Skopje investeerden we, in deze startfase, voor 120.000 euro in machines.”

Zesde generatie aan boord

Slabinck nv kan terugblikken op een geschiedenis van ruim 200 jaar in de Brugse metaalconstructie. Het bedrijf, ooit gestart als wagenbouwer, is sinds 1989 in handen van Luc en Brigitte Slabinck, de ondernemers van de vijfde generatie. In september 2014 deed de zesde generatie, in de persoon van **Anthony Slabinck**, zijn intrede in het familiebedrijf. Hij is de verantwoordelijke voor de vestiging in Macedonië.

In 2014 realiseerde de onderneming 12 miljoen euro omzet en 550.000 euro cashflow met een team van ruim 100 medewerkers. ■

► www.slabinck.be

JBVI

Economische relance wordt zichtbaar

Analyse van het verloop van de sociaaleconomische indicatoren en de conjunctuur in West-Vlaanderen¹

Sabine Traen • POM West-Vlaanderen

Sinds februari 2015 kent de globale conjunctuurcurve continu stijgende brutowaarden. De afgevlakte conjunctuurcurve toont sinds augustus 2014 een licht stijgende trend (figuur 1).

Ook uit de evolutie van diverse sociaaleconomische indicatoren blijkt dat de West-Vlaamse economie zich langzaam aan herstelt.

Arbeidsmarktindicatoren

De **werkloosheid** in *West-Vlaanderen* blijft gunstig evolueren; sinds december 2014 werden op jaarbasis onafgebroken minder werklozen geteld. Ook het aantal jeugdwerklozen blijft verder dalen en zelfs sneller dan de totale werkloosheid, wat wijst op een gunstigere conjuncturele situatie. Met uitzondering van februari ontving de VDAB in de eerste vier maanden van 2015 **meer vacatures** in vergelijking met dezelfde maanden van 2014. Ook het aantal openstaande werkaanbiedingen zit duidelijk in de lift. Door de verhoging van de leeftijdsgrens voor onvoorwaardelijke vrijstelling als werkzoekende

van 58 naar 60 jaar, door de Federale regering, stijgt de werkloosheid bij de 50-plussers op jaarbasis. Zij kunnen zich immers pas op latere leeftijd uitschrijven uit de werkloosheid. Tegelijk daalt de werkloosheid bij de categorie 'niet-werkende werkzoekenden' ouder dan 59 jaar.

Producentenvertrouwen

In het eerste kwartaal van 2015 lag de **tijdelijke werkloosheid** in *West-Vlaanderen* iets lager dan in het eerste kwartaal van 2014.

In het laatste kwartaal van 2014 lag de omzet van de grote ondernemingen met zetel in West-Vlaanderen nagenoeg even hoog als in het laatste kwartaal van 2013. De investeringen namen in dezelfde periode af met gemiddeld 8,9%.

Van januari tot en met mei 2015 gingen 12,3% minder ondernemingen failliet dan in dezelfde periode van 2014. Het aantal jobs dat verloren ging als gevolg van een faillissement daalde in de eerste vijf maanden van 2015 met 44,5% op jaarbasis.

Sabine Traen

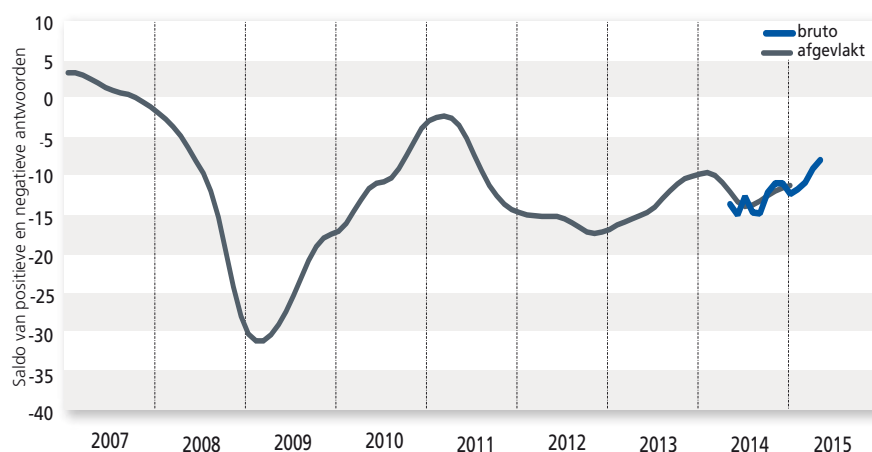
Volgens cijfers van Graydon² wordt het stijgend producentenvertrouwen nog niet bevestigd in de evolutie van de starters, want in zowel West-Vlaanderen als het Vlaamse Gewest lag het aantal starters in het eerste kwartaal van 2015 lager dan in het eerste kwartaal van 2014.

Consumentenvertrouwen

Het aantal nieuwbouwwoningen dat in West-Vlaanderen werd vergund in 2014 lag aanzienlijk hoger dan in 2013. Bij de renovatiewoningen die werden vergund was er in 2014 een lichte afname in vergelijking met 2013. In heel 2014 lag het aantal nieuwbouwwoningen waarvan de werken effectief startten 35,5% hoger dan in 2013. De inschrijvingen van nieuwe **personenwagens** evolueerden negatief in de eerste vijf maanden van 2015. Ook het aantal tweedehandspersonenwagens dat werd ingeschreven lag in de eerste vijf maanden van 2015 lager dan in dezelfde periode van 2014. ■

Figuur 1

Synthetische conjunctuurcurve voor West-Vlaanderen

BRON: NBB, Verwerking: Afdeling DSA, POM West-Vlaanderen.

¹ Opmaak juni 2015.

² Omwille van een technisch probleem bij de FOD Economie zijn er geen recente statistieken beschikbaar omtrent het aantal oprichtingen. Daarom werd een andere bron geconsulteerd.

De volledige analyse vindt u op www.pomwvl.be
Afdeling Data, Studie en Advies
sabine.traen@pomwvl.be of
050 40 33 56

BEN JIJ AL FAN

van West-Vlaanderen?

Nieuws van de provincie over de meest uiteenlopende beleidsdomeinen, achtergrondinfo, beslissingen van de provincieraad en nog zoveel meer, 7 dagen op 7, de klok rond via

www.west-vlaanderen.be

www.facebook.com/westvlaanderen

[@provinciewvl](https://twitter.com/provinciewvl)

www.west-vlaanderen.tv

Verhelderende brochures, toeristische routekaarten en diverse provinciale publicaties vind je in het

Provinciaal Informatiecentrum Tolhuis

Jan Van Eyckplein 2, 8000 Brugge

T 0800 20 021 (gratis nummer)

E provincie@west-vlaanderen.be

www.west-vlaanderen.be/informatiecentrum (e-shop)

west-vlaanderen
de gedreven provincie

In deze rubriek stellen we telkens enkele titels voor uit de collectie van de bibliotheek van het Kenniscentrum Economie West.

Exponentiële organisaties: waarom nieuwe organisaties tien keer beter, sneller en goedkoper zijn - en hoe jij dat ook wordt

Exponentiële organisaties zijn bedrijven die in staat zijn een groeicurve te laten zien die exponentieel is, dankzij de integrale toepassing van onder andere communities, big data, slimme algoritmes en nieuwe technologieën. De auteurs onderzochten honderden start-ups en interviewden tientallen CEO's van de snelst groeiende organisaties (zoals Airbnb, Netflix, Tesla, Waze,...). In dit boek brengen ze de ontwikkelingen op organisatorisch en technologisch gebied in kaart. Ze presenteren

een raamwerk van interne en externe factoren waarmee elke organisatie een exponentiële organisatie kan worden.

Auteurs: Salim Ismail, Yuri Van Geest en Michael S. Malone

Uitgave: Business Contact, 2015

ISBN 978-90-470-0833-0

De aardappel in België, het land van de friet

De Belgische geschiedenis van de aardappel begint rond 1650 in Vlaanderen en net na 1700 in Wallonië. Maar het verhaal van de Belgische aardappelindustrie en -handel reikt vandaag veel verder dan Europa. België is wereldwijd de grootste uitvoerder van diepgevroren aardappelproducten zoals frieten en pureeproducten. Ook aardappelvlokken en chips vinden vlot hun weg in de wereld. België bevindt zich in het centrum van

het Europese aardappelteeltgebied. Ontdek in dit rijk geïllustreerd boek alles wat u moet weten over de aardappel.

Auteurs: Jos Verniest, Jan Bart Van In en Kürt Demeulemeester

Uitgave: Canalazzo Publishing, 2015

ISBN 978-94-9166-903-3

In 2013 verscheen het themanummer van West-Vlaanderen Werkt over de **West-Vlaamse aardappeleconomie**, digitaal beschikbaar op www.westvlaanderenwerkt.be

Onze volledige catalogus vindt u op www.kennisplatformeconomie.be

De niet-familiale CEO in het familiebedrijf: hoe komen tot een succesvolle en duurzame relatie

Het doel van dit boek is tweedelig. Het eerste doel is het wetenschappelijk onderbouwen van de verschillende facetten van het opvolgingsproces. Het tweede doel is het concretiseren van het opvolgingsproces: hoe pak je dit aan, waar moet je vooral op letten, wat zijn de do's en don'ts. Deze praktische informatie is voor een groot deel gebaseerd op de ervaringen van de familiebedrijven die al zijn overgestapt op een niet-familiale CEO. In dit boek wordt ook

aandacht besteed aan de rol van de familiale ondernemer in het opvolgingsbesluit.

Redactie: Koen Hendrix

Uitgave: VKW Limburg, 2014

ISBN 9789081182393

Economie: de gebruiksaanwijzing

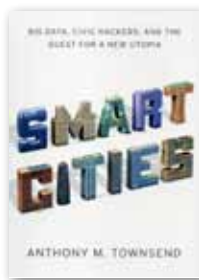
Economie is onontbeerlijk voor het begrijpen van de krachten die bepalen hoe mensen, naties en economische systemen functioneren. Chang biedt niet alleen de handvatten voor een beter begrip van de financiële wereld, maar geeft ook zijn visie op wat de economie voor iedereen kan betekenen. En hij laat helder zien hoe we de huidige economische crisis moeten begrijpen en wat we eraan kunnen doen.

Auteur: Ha-Joon Chang

Uitgave: Nieuw Amsterdam, 2014, 3e dr.

ISBN 978-90-468-1418-5

Smart cities: big data, civic hackers, and the quest for a new utopia

Wat is de impact van nieuwe technologieën op stedelijke ontwikkeling? De grass-roots-benadering van Townsend kenmerkt zich door creatieve ondernemers en burgers die lokale initiatieven en applicaties ontwikkelen. Voor Townsend draait het erom technologie zo toe te passen dat er aantrekkelijke plaatsen ontstaan waar mensen willen wonen, werken en recreëren. Het boek gaat niet zozeer om wat een smart city is, maar wat je met een smart city wilt bereiken.

Auteur: Anthony M. Townsend

Uitgave: W.W Norton & Company, 2013

ISBN 978-0-393-08287-6

Colofon

De artikelen in West-Vlaanderen Werkt zijn niet noodzakelijk de weergave van standpunten van de redactie of van het provinciebestuur. Bij naamvermelding verschijnt de bijdrage onder de verantwoordelijkheid van de auteur.

Reproductie van of verwijzing naar één van de artikelen mag uitsluitend met correcte vermelding van auteur en bron én mits het bezorgen van een kopie aan de redactie.

Redactiecomité (ad interim)

Lode Vanden Bussche (voorzitter), Conny Van Gheluwe, Brigitte Declerck, Jan Bart Van In

Coördinatie en hoofdredactie

Jan Bart Van In

Lectoren

Katleen Gyselinck, Jan Iepelae

Verantwoordelijke uitgever

Geert Anthierens, Provinciegriffier
Provinciehuis Boeverbos
Koning Leopold III-laan 41
8200 Sint-Andries (Brugge)

Advertentiewerving

Jan Bart Van In
Tel. 050 40 71 24
janbart.vanin@west-vlaanderen.be

Opplage: 4.600 exemplaren

Redactieadres

Kenniscentrum Economie West
Baron Ruzettelaan 33
8310 Brugge-Assebroek
Tel. 050 40 71 24
E-mail:
janbart.vanin@west-vlaanderen.be
www.westvlaanderenwerkt.be

Opmaak: Johan Bisschop

Coverfoto's: POV (Kenn Gurdebeke), Sioen, Betafence

Met speciale dank voor de foto's van: Nick Goethals (RAZ), Kenn Gurdebeke, Betafence, POV, Sioen, Centexbel.

Druk: Vanden Broele Productions, Brugge

Lid van de Unie van de Uitgevers van de Periodieke Pers

ISSN 1374-6235

Abonnement

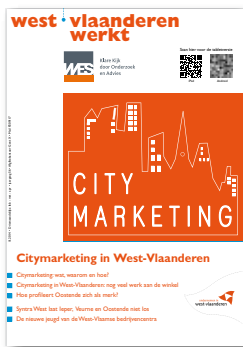
Een jaarabonnement 2015 is gratis.
Het tijdschrift 'West-Vlaanderen Werkt' verschijnt viermaal per jaar.
Registreren kan via:
www.westvlaanderenwerkt.be

Wet op de privacy van 8/12/1992

'West-Vlaanderen Werkt' wordt u gratis toegestuurd. Indien uw gegevens onjuist zijn of indien u het tijdschrift niet meer wenst te ontvangen, neem dan contact met de redactie. Uw persoonlijke gegevens worden niet aan derden overgemaakt.

Een overzicht van de eerder verschenen edities van West-Vlaanderen Werkt vindt u op www.westvlaanderenwerkt.be

Ook terug te vinden op www.kennisplatformeconomie.be

witte merels?

TRAINING

COACHING

ADVIES

**Creëer zelf
de zeldzame
witte toetsen
met de
bedrijfsgerichte
trainingen
van SBM.**

SYNTRA VOOR BEDRIJF EN MEDEWERKERS

Meer over SBM, het trainingsaanbod en de vele mogelijkheden tot partnership vindt u op

www.sbmopleidingen.be

VANDEN BROELE
PRODUCTIONS

maatwerk

communication
& digital solutions

lederproducten.be

grafische
vormgeving
& DTP

apps

digitalisering

Offset
& digitaal
drukwerk

tablet
publishing

websites

Vanden Broele Productions

Innoverende communicatie-oplossingen, grafisch ontwerp,
print & digitale informatiedragers voor bedrijven en lokale besturen.

Lieven Bauwensstraat 33 | 8200 Brugge | T +32 50 456 177 | productions@vandenbroele.be

Vanden Broele Productions is part of the Vanden Broele Group

www.vandenbroele.be

